

RADOVLJICA —

Sezona jesenskih krossov je končana. Radovljčani so v nedeljo odlično organizirali letošnji jubilejni petnajsti republiški kros Dela. Na odlično pripravljenih progah v Radovljici se je tokrat zbralo tisoč sedemstoosemdeset tekmovalcev in tekmovalk iz devetinštiridesetih slovenskih občin. Med njimi je bilo tudi osemdeset pripadnikov naših oboroženih sil. Če k temu dodamo še vse občinske krose, je skupaj nastopilo nad 180.000 udeležencev. To pa je lepa številka in prireditve so dosegle svoj namen. (-dh)
— Foto: F. Perdan

Leto XXXIII. Številka 83

GLAS

Kranj, torek, 28. 10. 1980

Cena: 7 din

Ustanovitelji: občinska konferenca SZDL Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin — Izdaja: Casopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavce — Odgovorni urednik Andrej Zalar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Mladi za praznik svetovne organizacije

LJUBLJANA — Slovenski klubi Organizacije združenih narodov, v Sloveniji jih je že 144, združujejo pa nad 12.000 članov, so v šolskem centru republikanske sekretariata za športne zadeve v Tacnu nad Ljubljano proslavili 24. oktobra, dan, ko je bila pred 35. leti ustanovljena Organizacija združenih narodov. Srečanje je imelo vsestranski pomen in program. Na sporedu je bila najrazličnejša športna tekmovanja in preizkusi znanosti mladi člani klubov OZN pa so se v Tacnu še bolj spoznali in navezali prijateljske vezi. Klubi OZN imajo izredno pomen pri naših prizadevanjih za podružbljanje znanosti in politike, je dejala goštanica Marija Vilfan, predsednica društva za združene študente Slovenije. Na slovesnosti so podelili priznanja klubom OZN, šolam in mentorjem. Med nagradenci je tudi naša osnovna šola Franceta Prošerna. Ob dnevu Organizacije združenih narodov so posredovali najboljše literarne in fotografske prispevke. —jk

Jubilej samoupravljanja v tržiškem Peku
Uspehi delavčevega odločanja

Tržiški Peko je v soboto proslavil 30. obletnico uvedbe delavskega samoupravljanja, v tem obdobju pa je največja tržiška delovna organizacija ob izpopolnjevanju samoupravne organiziranosti dosegala izjemne poslovne rezultate — Spontana zahvala dosedanjemu direktorju Janezu Bedini, katerega dolžnosti prevzema Franc Grašič

Tržič — Osemindvajsetega oktobra leta 1950 so v tržiškem Peku izvolili prvi delavski svet in upravni odbor in s tem uresničili zgodovinski smisel boja delavskega razreda. Od tega trenutka dalje so delavci Peka sledili vsem družbenim spremembam in jim prilagajali samoupravno organiziranost. Že leta 1956 so osnovali delovne enote, leta 1974 med prvimi temeljne organizacije, leta 1977 pa so na osnovi programa delavskega sveta in družbenopolitičnih organizacij začeli uresničevati zakon o združenem delu. Svojega znanja v Peku niso nikdar lastili samo zase, ga zapirali za tovarniško ograjo, ampak so ga širili tja, kjer so ga potrebovali, kjer ga niso imeli. Med prvimi so gradili na manj razvitih območjih države, krojili kvalitetni vrh naše obutvene industrije in dokazovali, da je njihovo delo pravilno in da sta

samouprava in dobro delo medsebojno povezana, je v soboto na slovesni seji skupnega delavskega sveta v počastitev 30. obletnice samoupravljanja povedala predsednica Breda Miščevič. Janez Bedina, direktor delovne organizacije, je v zgoščenih besedah orisal Pekovo preteklost in sedanjost. Številni mejniki so v njegovem razvoju v treh desetletjih samoupravljanja: od leta 1968, ko so v Sovjetsko zvezo izvozili prvi milijon parov obutve, do lani in letos, ko izvoz Peka na konvertibilno po-

Nadaljevanje na 3. str.

Filmsko gledališče

Kranj — V četrtek bo v kinu Center na sporedu drugo delo iz jesenskega ciklusa filmskega gledališča. To je ameriški glasbeni film Zadnji valček, ki ga je režiral Martin Scorsese. Film je zabeležil edinstven zgodovinski dogodek, poslovniki koncert najbolj znanega ameriškega estradnega ansambla The Band. Na koncertu so sodelovali Bob Dylan, Jon Mitchell, Neil Diamond, Neil Young, Van Morrison, Muddy Waters, Eric Clapton, Dr. John, Ronnie Hawkins in Paul Butterfield. Še bolj kot je spektakularna glasba, je nenavadna retrospektiva življenja tega ansambla, ki ga režiser slika med posebnimi pevskimi točkami.

70-letnica Borisa Zihlerla

Dne 25. oktobra je minilo 70 let od rojstva revolucionarja, misleca in pedagoga, škofjeloškega rojaka, akademika Borisa Zihlerla. Ob tem jubileju so v prostorih Transturista v Škofji Loki odprli razstavo njegovih del, hkrati pa so tam potekali tradicionalni Zihlerlovi dnevi.

Zihlerlova dela so nastajala predvsem kot odgovor na aktualna vprašanja časa in prostora. Marksizma torej ni pojmoval v nekem profesionalnem smislu, marveč predvsem kot angažirano misel, ki je sestavni del sodobne socialistične revolucije ali naporov za osvobodjanje delavskega razreda, narodov in človeka, je ob otvoritvi razstave poudaril dr. Boris Majer. Boris Zihlerl marksizma ni pojmoval kot zgolj teorijo ali metodo ali napotilo za akcijo, ampak kot enotnost vseh treh prvin, enotnost, ki veča spoznavno sposobnost in praktično sposobnost socialističnih sil. Zato je Boris Zihlerl ostro kritiziral različne abstrakcije v znanosti in filozofiji, po drugi strani pa zavračal slepi prakticism, ki v spopadu z vsakdanjimi nalagami izgublja in pogosto tudi izgubi izpred oči dolgoročne cilje družbenega razvoja. Celovitost revolucionarne osebnosti in dela pa se kaže tudi v tematskih krogih Zihlerlova delovanja. Le-to obsega znanstveno teoretska dela, esejične, polemične, publicistične članke, priložnostne, bolj ali manj programske prispevke, prevajanje, uredništvo in redakcija marksističnih besedil ter seveda raznovrstno pedagoško dejavnost ter kon-

kretno politično aktivnost. Skozi vsa obdobja njegovega življenja se prepletajo vse te dejavnosti, le da so v posameznih obdobjih nekatera bolj poudarjena pač v odvisnosti od zahtev zgodovinskega trenutka.

Kot je še poudaril dr. Boris Majer, si je Boris Zihlerl kot revolucionar in znanstvenik s svojim delom že postavil številne spominske kamne na tleh slovenske znanosti in kulture in zato njegovih nikoli ugasli revolucionarni žar odseva prav na vseh področjih, kjer si prizadevamo spreminjati svet.

Na tradicionalnih Zihlerlovih dnevih, ki jih je priredila fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo v sodelovanju z marksističnim centrom pri CK ZKS in občinsko skupščino Škofja Loka, se je zbralo okoli 130 diplomantov FSPN, sociologov in drugih družbenopolitičnih delavcev.

Na dvodnevem zborovanju, v četrtek in petek, so proučili vprašanja o družboslovnem raziskovanju in usmerjanju družbenega razvoja. Načrtovanje družbenega razvoja naj bi bilo namreč tesno navezano na marksistično usmerjeno raziskovanje kompleksne družbene prakse. Kot pa so ugotovili, raziskovalna dejavnost na sociološkem, politološkem in komunikološkem področju zaostaja za potrebami oblikovanja socialističnih samoupravnih odnosov. Zato je bil namen letošnjega srečanja kritično soočenje s problematiko družbenega usmerjanja in planiranja ter opredelitev mesta in pomena družboslovnega raziskovanja pri družbenem planiranju L. S.

30 let samoupravljanja v IBI
Prejeti sklepi so obveznost

Kranjski tovarni IBI so v soboto proslavili 30. obletnico samoupravljanja — Izredni uspehi v proizvodnji zagotavljajo visok družbeni standard in socialno varnost delavcev

Kranj — Pred tridesetimi leti so v kranjski Industriji bombažnih izdelkov izvolili prvi delavski svet in s tem postavili temelje samoupravljanja. Od tega trenutka so stopili v družbeni razvoj in IBI ena največjih delovnih organizacij za izdelavo žakardskih tkanin v Jugoslaviji in svetu. Niso ustavili le izrednega napredka od izdelave tkaljskih strojev in slabih strojev, temveč izredno veliko napredovanje tudi družbenemu stanju delavcev. »Kot razvoj smo lahko dosegli,« je poudaril direktor IBI Anton Bogata, »ker smo se vedno zavedali, da moramo sprejeti sklepe dosledno uresničevati. Prav dosledno uresničevanje sprejetih sklepov je omogočilo IBI, da je danes njen položaj boljše od položaja celotne kranjske industrije. Slovenska industrija zaposluje okoli 50.000 delavcev, ki ustvarijo 10 odstotkov slovenskega družbenega proizvoda, IBI pa v poprečju zasluži za 10 odstotkov manj, kot delavci v kovinsko mehanični industriji, kateri je v preteklih letih tekstilna industrija pomagala.«

dobre rezultate. V devetih mesecih je 500-članski kolektiv ustvaril 280 milijonov celotnega prihoda, 14 milijonov dinarjev dohodka in 50 milijonov dinarjev ostanka dohodka, delavci pa so v poprečju zaslužili 8.830 dinarjev mesečno. Kar 40 odstotkov vsega blaga so izvozili in so uvoz trikrat presegli z izvozom. To potrjuje, da ima tudi dobro organizirana tekstilna industrija možnost napredka in, da lahko dosega dobre poslovne rezultate.

Jasno načrtana razvojna pot daje gotovost tudi za naprej. Usmeritve si niso začrtali šele pri snovanju novega srednjeročnega plana, temveč jo uspešno uresničujejo že nekaj let. Več kot desetletje so si prizadevali, da so osvojili sedanjo tehnologijo in proizvodni program, ki omogoča proizvodnjo iz domačih surovin in daje velike možnosti prodaje na tuje. Hkrati pa je organizacija dela in produktivnost na takšni višini, da je vseeno ali izdelke prodajajo doma ali na tujem.

Na slavnostni seji so podelili priznanja dosedanjim predsednikom delavskih svetov, delovnim jubilarom, še posebej pa so čestitali direktorju Francu Omanu ob 60-letnici in 25-letnici dela v Ibiu.

L. Bogataj

Proslavitev tridesetletnice samoupravljanja v IBI. — Foto: F. Perdan

PO JUGOSLAVIJI

Stane Dolanc častni občan Splita

Članu predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Stanetu Dolancu so na slovesni seji skupščine občine Split, ki je bila ob 36-letnici osvoboditve, izročili listino častnega občana Splita. To listino so podelili delegati splitske skupščine Stanetu Dolancu že lani, takoj po uspešni organizaciji osmih sredozemskih iger. Ko se je Stane Dolanc za priznanje zahvalil, je poudaril kako zelo je srečen, da je postal častni občan tako revolucionarnega mesta, kot je Split. Nadaljeval je z aktualnimi vprašanji in nalagami naše družbe ter dejal, da smo, po marsičem, v položaju, ki je odločilen za nadaljnji razvoj družbe.

Gostje iz Švice
V Črni gori

Včeraj, drugi dan uradnega obiska v naši državi, je član švicarskega federalnega sveta in zunanji minister Pierre Aubert z ženo in sodelavci obiskal osemletko »Branko Brinić« v Radovičih. Visoki gostje so bili navzoči ob otvoritvi doma Rdečega križa v Budvi, ki ga je temu mestu podaril švicarski Rdeči križ. Dom Rdečega križa je odprl podpredsednik švicarskega Rdečega križa Jean-Paul Bouencot. Predstavniki republike in domačini so se gostom zahvalili za pomoč, ki so jo dobili ob lanskem katastrofalnem potresu.

35-letnica vrnitve internirancev

Preživeli izgnanci - interniranci iz Branika, sosednjih vasi in prebivalci krajevne skupnosti Branik so se v nedeljo zbrali na spominski svečanosti ob 35-letnici vrnitve iz internacije v nemških koncentracijskih taboriščih. Iz maščevanja zaradi napadov partizanov na nemško kolono blizu Branika, so 15. februarja, 1944 Nemci požgali Branik in več sosednjih vasi, skoraj vse družine pa so odpeljali v taborišča v Nemčijo. Kar 699 jih je moralo zapustiti domove in številni se niso nikoli več vrnili.

Priznanje Mladinski knjigi

»Knjiga je bila vedno vir znanja, humanizma, modrosti in sredstvo medsebojnega zblizovanja. Za dobro knjigo ne sme biti nikakršnih meja, postati mora del kulturne zakladnice in last vsega sveta.« Te Titove besede so nekakšen moto 25. mednarodnega knjižnega sejma v Beogradu, kjer so osrednjo pozornost namenili prav razstavi Titovih del in del o predsedniku Titu. Letošnjo nagrado mesta Beograda za najboljši založniški dosežek med dvema knjižnima sejma pa so podelili Mladinski knjigi.

Spomenik protifašistu

Na pokopališču v Kotmari vasi so v nedeljo popoldne odkrili doprni spomenik koroškega borca, revolucionarja in organizatorja protifašistične ustaje ter borca za pravice slovenske narodnosti in skupnosti v Avstriji Karla Prušnika-Gašperja, ki je umrl letos spomladi. Spomenik je odkril častni odbor, v katerem so razen predstavnikov obeh osrednjih organizacij Slovencev v Avstriji, zveze koroških partizanov in zveze slovenske mladine, sodelovali pa so tudi predstavniki avstrijskih borčevskih in profašističnih organizacij ter ZZB NOV iz Slovenije.

Škofja Loka - V galeriji na loškem gradu je odprta razstava Titova srečanja na Gorenjskem. Gradivo je posredoval Gorenjski muzej iz Kranja, dopolnjeno pa je z obiski tovariša Tita na Škofjeloškem. Razstava bo odprta do 24. novembra, vsak dan razen ponedeljka od 9. do 12. in od 14. do 17. ure. - Foto: F. Perdan

JESENICE

Danes, 28. oktobra, ob 10. uri bo seja izvršnega sveta jeseniške občinske skupščine. Na njej bodo obravnavali poročilo o polletnem delu inšpekcijskih služb na Gorenjskem in plan sredstev uprave inšpekcijskih služb Gorenjske za drugo polletje letošnjega leta. Razpravljali bodo o perspektivah naravnega zdravilišča Triglav v Mojstrani za obdobje 1981-1985, samoupravnem sporazumu o združevanju in zagotavljanju sredstev za osnovno dejavnost humanitarnih organizacij ter izhodiščih za organiziranost na področju informiranja. Med drugim bodo tudi pregledali uresničevanje stališč, priporočil in sklepov skupščine SR Slovenije glede delovanja enotnega sistema organizacije, odgovornosti in obveznosti v primerih naravnih nesreč. (S)

Koristna priporočila

Predsedstvo skupščine gorenjskih občin obravnavalo osnutek samoupravnega sporazuma o temeljnih plana območne vodne skupnosti, problematiko preskrbe z električno energijo in pripombe k planu vzdrževanja in gradnje magistralnih cest v Sloveniji

Kranj - Pretekli teden se je sestalo predsedstvo skupščine gorenjskih občin in obravnavalo nekatere pomembne zadeve gorenjskega pomena.

Ko so razpravljali o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljnih plana območne vodne skupnosti Gorenjske, so menili, da je osnutek samoupravnega sporazuma še premalo usklajen z možnostmi Gorenjske in da ni pogojev za povečanje prispevne stopnje z 0,44 na 0,56, čeprav je problematika voda pereča. Predsedstvo skupščine gorenjskih občin je tudi menilo, da stopnja usklajenosti med uporabniki in izvajalci še ni zadostna, da plani pogosto presejajo možnosti Vodnogospodarskega podjetja kot glavnega izvajalca del in da je treba bolj prislunhiti željam krajevnih skupnosti in temeljnih organizacij. Prav tako je treba v osnutku samoupravnega sporazuma, ki je bil oblikovan sorazmerno pozno, natančneje opredeliti merila za prednostne naloge in razen ogroženosti določenega območja upoštevati, koliko določena nalozba prispeva k boljšemu gospodarjenju. Člani predsedstva skupščine gorenjskih občin so tudi opozorili, da je pri posameznih delih treba smejeje iskati soinvestitorje, združevati sredstva in zainteresirane pravočasno vključiti v sodelovanje. Nadzor nad opravljenimi deli mora biti stalnejši, najrazličnejša vodnogospodarska dela pa kaže planirati na daljši rok, za kar pa je pogoj sodelovanje z raznimi ustanovami, organizacijami in službami.

Koristna priporočila so bila izrečena tudi v razpravi o analizi gorenjskih elektroenergetskih razmer letos, prihodnje leto in v obdobju do leta 1985. Tu je vsaka panika, da nam bo elektrike primanjkovalo, odveč. Akcija mora predvsem spod-

Komemoracije ob dnevu mrtvih

30. oktobra 1980 ob 15. uri v Lipnici;
30. oktobra 1980 ob 15.30 na Srednji Dobravi;
30. oktobra 1980 16. uri ob centralnem spomeniku na kranjskem pokopališču za krajevno skupnost Planina;
30. oktobra 1980 ob 16. uri pri spomeniku padlim na Orehku za krajevno skupnost Orehek - Drulovka
30. oktobra 1980 ob 17. uri pri spominski plošči padlim pred združnim domom na Primskovem za krajevno skupnost Primskovo.

bujati varčevanje in racionalnejše trošenje električne energije, ker se le tako lahko izognemo najrazličnejšim pomanjkanjem. Elektrogospodarstvu je bilo na primer predlagano, da se bolj okrepi svetovalno službo za varčevanje z elektriko. Zаметki te službe so že, v združenem delu in tudi drugod pa je treba sprejeti načrte smotrne porabe električne energije. Kranjska Sava je na primer takšen načrt že oblikovala. Predvsem pa se je treba zavedati, da postaja Gorenjska pri oskrbi z električno energijo vedno bolj deficitarna, da je treba temu primerno okrepiti dovode energije na Gorenjsko, usposobiti čim več malih elektrarn in vključiti bančna posojila tudi pri urejanju izolacijskih naprav. Prav s tem lahko prihranimo veliko energije.

J. Košnjek

Vrednote solidarnosti

Naš družbenopolitični sistem ima vgrajene elemente socialistične solidarnosti, ki se izpričujejo v primerih naravnih in drugih nesreč doma in na tujem, pomembna pa je tudi pomoč osvobodilnim gibanjem

Socialistična solidarnost je element našega sistema socialističnega samoupravljanja. Njena vrednost se je v preteklosti že nekajkrat izkazala, pa naj gre za primere naravnih in drugih nesreč doma in na tujem, prav tako pa tudi za podporo, ki jo izrekamo najrazličnejšim osvobodilnim gibanjem po svetu. Koordinacijski odbor za razvijanje in uveljavljanje socialistične solidarnosti pri predsedstvu republiške konference SZDL Slovenije je sprejel delovni program do decembra. Program je doživel zadnje čase dopolnitve, saj so se zgodili primeri naravnih nesreč doma in na tujem, ki jih ni moč predvideti, so pa takšne narave, da mora odigrati vlogo solidarnost. Gre za primer škode, ki jo je sredi leta povzročilo neurje s točo v nekaterih predelih Slovenije. Škoda je velika, posledice ujme pa bodo vplivale na pridelek še nekaj let. Prav tako je bila nepredvidljiva škoda, ki so jo v Sloveniji in Jugoslaviji povzročile zadnje poplave. Posledice so takšne, da je nujna solidarnost. O pomoči je že razpravljalo tudi predsedstvo republiške konference SZDL.

Jugoslavija je med tistimi državami, ki nikdar ne zatajijo v primerih velikih naravnih nesreč po svetu. Zadnji takšen primer je bil potres v Alžiru. Naša pomoč je bila hitra in učinkovita, kar je pri takšnih nesre-

Mladina na pragu novega mandatnega obdobja

S tiskovne konference o aktivnosti mladine preteklih dveh letih in načrtih te družbenopolitične organizacije za novo mandatno obdobje

Republiška konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije se bo te dni sestala na programski konferenci, kjer bo začrtala naloge, ki jo čakajo v prihodnjih dveh letih. Na podlagi zaključkov iz preteklega obdobja po mladinskem kongresu v Gorici bo ta frontna organizacija pristopila k še vedno aktualnim in najnovejšim nalogam.

OPRAVLJENE NALOGE

Programsko obdobje 1978-80 se v marsičem razlikuje od prejšnjih, saj ga označujejo tako razgibana dogajanja v družbeno gospodarskem prostoru kot premik mladinske organizacije od manifestativnih dejavnosti k vsebinskim. Polneje kot prej so se v akcijo vključili občinske konference ZSMS in njihova najširša

O Titu, partiji in revoluciji

Zgornja Bela - S pesmijo Družbe Tito mi ti se kunemo je vojaški ansambel »12. julij« garnizije Stane Žagar iz Kranja pričel sklepno občinsko prireditev »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti« s kvizom »Tito - partija - revolucija«, ki je v soboto zvečer potekala v domu družbenopolitičnih organizacij na Zgornji Beli. Kot je poudaril v uvodnem nagovoru sekretar občinske konference ZSMS Kranj Lado Bitenc, imajo tovrstna tekmovanja v prvi vrsti namen okrepiti sodelovanje med mladimi iz krajevnih skupnosti, šol in delovnih kolektivov ter mladinci - vojaki.

Po predhodnem testnem preskusu sta se v sobotni finale uvrstili kombinirani ekipi mladincev in vojakov - OO ZSMS Bela - V. P. 1908/40 in OO ZSMS Stol Kamnik - V.P. 1908/D. Boljše poznavanje zgodovine naše partije, socialistične revolucije ter naprednih idej in dejanj tovariša Tita je pokazala ekipa mladincev Bele ter vojakov V.P. 1908/40 garnizije Stane Žagar, ki bo tako zastopala kranjsko občino na regijskem tekmovanju v Trzinu 7. novembra.

Tekovanje so s kulturnim programom popestrili vojaški ansambel »12. julij«, vojaški sekstet, recitatorji ter s humorističnim vložkom Kondi Pižorn, član Prešernovega gledališča iz Kranja.

C. Z.

baza. Obdobje akcije, v katerem mladina nekoliko zanemarila organiziranje in formalne probleme zato pa se je enakopravno razreševanja družbenih problemov pa ni uspelo uresničiti vseh nastavljenih nalog. Novo organiziranje mladine po šolah je že eno od vprašanj, ki čakajo mladino v naslednjih dveh letih.

Sicer se je mladina lotevala stvemskih vprašanj družbe kot usmerjeno izobraževanje, kjer njene pobude niso bile sprejete sistem štipendiranja, ki želi premakniti kadrovske štipendije; socialna politika, kjer je važno in pomembno vprašanje gradnje študentskih domov še vedno rak rana stanovanjske politike; hkrati pa se je vključila analizo delegatskega sistema, kritično pretresla svoje kvantitativno zadovoljivo, vsebinsko pa manjkljivo angažiranje v njem.

PRED VRATI NOVEGA OBDOBJA

Obširen akcijski program, izdelan na podlagi dveletnih izkušenj, za prvo nalogo poenotenje politične akcije, uskladitev delovanja družbenih subjektov v treh temeljnih družbenih problemih: ustvarjanju prizadevanjih gospodarskega utrjevanju političnega sistema, mouppravne socialistične demokracije ter iskanju metod in oblik zagotavljanje množičnejšega angažiranja mladine v tem sistemu. Partiti pa bo veljalo tudi mladinci, naj se združijo in sodelujejo v zaposlene mladine, ugotovijo skupne cilje, do kongresa pa formalno določijo metode in tarne oblike mladinskega delovanja.

Analiza eksistenčnih problemov mladih ostaja še vedno pomembna in široka akcija vredna vsakega usmerila se bo zlasti na zagotavljanje pogojev zaposlovanja, še aktualni sistem štipendiranja, obliki kadrovske štipendije, socialni vidik, usmeritev na nje iz dela, ki bo izenačilo razmere med šolajočim in zaposlenim mladim človekom, pereča stanovanjska problematika, ki jo bo treba v preteklo obdobje reševati na občinskih konferenca, vprašanja janskega razreševanja mladih prvem stiku z delom, tako kot v pripravi pripravištvo...

Eno od pomembnih sklopov v obdobju bo v prihodnje tudi organiziranje oblikovanje prostora mladega človeka. Sicer obstaja splet interesnih dejavnosti, organizacij in različnih družbenih organizacijah in društvih, pa vendar so te še premalo vplivni. Zato bo mladina kot organizacija postala za to, da se bodo skozi te resnično uresničili najširši interesi mladih na področju prostega

Kljub vsebinski poglobitvi v nastopi mladinske organizacije vedno ostaja aktualno vprašanje vključevanja v vsebinske akcije manifestacije, skozi katere se ko ne izpričuje »tretjerazredna mladine, pač pa dejaven in uspešen poseg na posamezna družbeno področja, ki prav kakor druge bene dejavnosti potrebujejo svoje roke in pomoči. Eno od področij je tudi uresničevanje tove pobude v kolektivnem delu in odgovornosti, kjer skuša mladina predvsem skozi kadrovske pobude počasi spreminjati odnose na področju.

Mladina opozarja tudi na šanje idejnega izobraževanja po šolah in osnovnih organizacijah v sodelovanju v marksističnih in drugih komisijah. Na ta način vnašamo le teoretskega mladinsko organizacijo, pač pa vsem krepimo razredno mladini in širimo njihovo maršalno obzorje. Vendar pa bo za to potrebna nova zalozba politika, ki bo mladim oskrbovala potrebno literaturo, mladina pa mora aktivno vključiti v novo literaturo za večje publiciranje marksistične literature.

Omenjene temeljne naloge kakor niso vse, kar čaka mladino v njihovi poti v prihodnje obdobje. Še cela vrsta jih je v pripravi v obširnem akcijskem programu, ki bo prihodnji dve leti mladim pri njihovem družbenopolitičnem delu.

J. Košnjek

Razvita zdravstvo in šolstvo

V radovljiški občini ugotavljajo, da sta zdravstvo in šolstvo v primerjavi z ostalimi gorenjskimi občinami zadovoljivo razvita – Dovolj prostorne učilnice

Radovljica – Člani radovljiškega izvršnega sveta so na eni minulih sej precejšnjo pozornost posvetili tudi razvitosti zdravstva in osnovnega izobraževanja v občini. Skrbno so pretehtali vse podatke in tako ugotovili, da bo na področju skupne porabe v prihodnje treba zelo dosledno varčevati in se zavzemati le za tiste naložbe, ki so resnično najbolj smotne.

Po podatkih komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo so zdravstveni domovi v občini po neto površini na delavca na prvem mestu med gorenjskimi občinami, lekarne pa so na tretjem mestu. Število prebivalcev na zdravnika je ugodnejše kot v drugih gorenjskih občinah, po številu prebivalcev na zobnega zdravnika pa je radovljiška občina na drugem mestu. Lani je bilo osnovno zdrav-

stvo med večjimi porabniki sredstev za bolnišnično zdravljenje, stroški zdravljenja na zavarovanca pa so bili na Gorenjskem najvišji, predvsem zaradi visokih stroškov zdravljenja izven regije. Ti stroški so tudi nad povprečjem Gorenjske in Slovenije. Po stroških na zdravlila je Radovljica pod gorenjskim povprečjem, vendar je nad povprečjem po številu izdanih receptov na prebivalca in po vrednosti zdravil na zavarovano osebo. Tudi po vrednosti zdravil so nad republiškim povprečjem.

Povprečno število učencev na oddelek je po podatkih najnižje prav v Radovljici. Normativa – 32 učencev na oddelek – presega le osnovna šola v Radovljici, vse druge osnovne šole so pod normativi. Po številu oddelkov podaljšanega bivanja je

med gorenjskimi občinami Radovljica na tretjem mestu, najbolj pa si s tem oddelki pomagajo v Kranju, kjer imajo v podaljšano bivanje vključenih 13 odstotkov učencev. Celodnevno osnovno šolo so najbolj razvili v jeseniški občini, kjer so v celodnevno šolo vključili 53 odstotkov učencev. V tej občini obiskuje drugo izmeno le 5 odstotkov otrok, v radovljiški občini pa kar 23 odstotkov. Vendar pa so gorenjske občine še vedno nad republiškim povprečjem po razvitosti celodnevnega pouka.

V radovljiški občini tako ugotavljajo, da sta zdravstvo in osnovno izobraževanje zadovoljivo razvita, prav tako tudi vzgojnovarstvena dejavnost. Čeprav je razumljivo, da bi marsikje še potrebovali nove objekte in nove, sodobnejše prostore, se bodo najbrž tem potreba vsaj v naslednjem srednjeročnem obdobju odpovedali. Prav smotnost in varčevanje naj bi izražali vsi tisti sporazumi in plani, ki jih sprejemajo skupščine interesnih skupnosti.

D. Sedej

Podelitev plaketa ob 30. obletnici samoupravljanja v tržiškem Peku. Podelila jih doseđanji direktor Janez Bedina in predsednica delavskega sveta Branka Mišević – Foto: F. Perdan

Uspehi delavčevega odločanja

Nadaljevanje s 1. str.

dozaj dosega 20 milijonov, na klijentstvo pa 10 milijonov, ko predstavlja izvoz Peka 24 odstotkov konvencionalnega izvoza jugoslovanske tekstilne industrije, čeprav ima le 5 odstotkov proizvodnih zmogljivosti, kar pa v 132 poslovalnicah proda 10 odstotkov vse v državi prodane tekstilne tkanine. To so uspehi razvoja v samoupravljanju, ko se je Peko odločil pomena sovlaganja v surovinah, ko je nekatere tudi sam začel izdelovati, ko je vzpodbujal ustvarjalno delo vsakogar in obenem skrbel za njegovo varnost in počutje v kolektivu, gradil tovarne po Ju-

goslajji in dopolnjeval prodajno mrežo. To ostaja tudi srž prihodnjih usmeritev Peka.

Udeleženci sobotne slovesne seje skupnega delavskega sveta so se spontano in z dolgotrajnim ploskanjem poslovili od doseđanega direktorja Janeza Bedine, ki je bil že izvoljen na novo dolžnost. 16 let je bil zvest Peku in opravljal je najrazličnejše odgovorne naloge do glavnega direktorja. Njegovo dolžnost prevzema Franc Grašič. Tako se je odločil delavski svet na redni seji v soboto, pred slovesno sejo. Dolgoletnim sodelavcem in delavcem Peka pa so podelili zlate, srebrne in bronaste plakete Peka.

J. Košnjek

MLADI PRED NABORNO KOMISIJO – Mladi fantje, bodoči pripadniki vojske, pred naborno komisijo. Komisia je fantom določila teden je bil nabor v škofjeljski občini. Komisia je fantom določila teden je bil nabor v škofjeljski občini. Komisia je fantom določila teden je bil nabor v škofjeljski občini. – Foto: F. Perdan

Tu smo – vaši smo

Ko bi bili znani podatki, koliko denarja se s krajevnimi in vaškimi samoprispevki zbere na Gorenjskem, bi najbrž ob visoki številki upravičeno zavdihnil. Domala da ni kraja ali krajevne skupnosti, ki ne bi s samoprispevkom ali z občasnim zbiranjem denarja urejevala ceste, vodovoda, gradila družbenih prostorov ali pač preskrbela za vse tisto, kar si krajan najbolj želi.

Daleč od tega, da bi omalovaževali takšno zbiranje denarja in takšno reševanje problemov. Le da se ob tej množici samoprispevkov, predvsem pa o namenu zbiranja poraja po nekaterih občinskih skupščinah vrsta upravičenih vprašanj.

Ponavadi – kar večina – krajevne skupnosti razpišejo referendume za samoprispevek za polaganje asfalta. Potem se na vse vaše poti pač položi asfalt. Stroji pridejo in oddrvijo, da bi naslednje leto spet prihrumeli v sosednjo krajevno skupnost, ki je samoprispevek za asfalt šele razpisala. Asfalt se položi tudi tam in v tisti krajevni skupnosti, ki ima še kup drugih neurejenih vprašanj, denimo, vodovoda in kanalizacije. Vse, kar je pod zemljo, pravijo v Radovljici, jih zaenkrat in za zdaj še bolj malo zanima, pomembno je, da se v krajevni skupnosti gradi nov dom ali vije črni asfalt. Za kanalizacijo in vodo pa je itak komunalna ali druga interesna skupnost – za kaj pa sicer namenja denar?

Prav nič drugega ne moti pri krajevnih samoprispevkih kot prav njihova nepovezanost, njihova parcialnost, če hočete, njihova neusklajenost. Mimo vseh programov interesnih skupnosti se načrtujejo, mimo vseh resničnih potreb širše družbenopolitične skupnosti in zato prihaja tudi do tega, da bodo v naslednjih letih morali asfalt samoprispevka razkopati, kajti kanalizacija pod njim je dotrajana, vodovodne cevi pa tudi že puščajo. Zahtevki, ki prihajajo na interesne skupnosti, so resnično tisti in taki, ki se zavzemajo za ureditev stvari »pod zemljo«, češ, asfalt smo položili, samoprispevek plačali, ostalo pa je vaša stvar.

Kaj vendar ne bi bilo bolje, ki bi se programsko bolje povežali in z združenim denarjem, v takšni ali drugačni obliki, veliko več in bolje reševali problematiko? Prav zato se v radovljiški občini že zavzemajo, da bi vključili v družbeni plan občine vse tiste obveznosti in naloge, ki bi jih reševali tudi s krajevnimi samoprispevki. S posebnim mehanizmom v družbenem dogovoru naj bi usklajevali vse krajevne samoprispevke in tako bolje reševali problematiko posamezne krajevne skupnosti in nasploh problematiko vse družbenopolitične skupnosti.

D. Sedej

Strožji ukrepi

Tržič – Septembra so v Retnjah in v Podljubelju našli lisici, pri katerih so s pregledom odkrili virus stekline. Območje tržiške občine, ki je dotlej veljalo le za neposredno ogroženo, je s tem postalo okuženo. To pomeni, da je nevarnost blizu in da so nujni nekateri strožji ukrepi za preprečevanje ter zatiranje bolezni.

Izvršni svet skupščine občine Tržič je prejšnji teden sprejel novo odredbo o preventivnih ukrepih za boj proti steklini. Spremembe se med drugim nanašajo na obvezno cepljenje živine, namenjene za pašo in lovskih psov. Ti morajo biti cepljeni proti steklini vsakih šest mesecev, razen tega pa bodo morale lovske družine odslej voditi evidenco o lovu s psi oziroma o zapaženih morebitnih spremembah obnašanja pri njih in pri divjadi.

Občinski predpis, ki sloni tudi na novem zveznem pravilniku o preprečevanju, zatiranju in izkoreninjanju stekline, je še strožji, ko govori o potepuških psih in mačkih. Zanje je predviden konec svobode, saj pomenijo največjo nevarnost za prenašanje bolezni. Izvršni svet je v zvezi s tem še posebej opozoril lastnike psov in mačkov, naj živali privežejo ali zaprejo, lovcem, ki so zadolženi za odstrel pa, naj se akcij čim temeljiteje lotijo, sicer se utegne steklina še bolj razširiti.

Vsa okužena območja v občini bodo Tržičani označili z opozorilnimi tablami, namenjenimi neobveščeni turistom in občanom, da se bodo izogibali stikov z bolnimi ali že poginjenimi živalmi.

H. J.

Ko je stanovanjska stiska prehuda

Zakaj nasilne vselitve?

V kranjski občini zraste na leto okoli 400 novih stanovanj, kar pa je bilo doslej glede na veliko porabljanje novih prebivalcev premalo – Če ni dovolj ali stanovanj, cvetijo podnajemniški odnosi – Nekateri potrpežljivo čakajo po deset in več let na stanovanje, nekateri spet skušajo preskočiti vrstne rede z nasilno vselitvijo – kljub posledičnim včasih še večjim težavam

zakonski par kar dvakrat v leto nasilno vseli v prazno stanovanje, je to prav gotovo znak stanovanjske stiske, v kateri se čaka do časa znanjejo nekateri v Kranju tega niti ni tako malo, kar je še bolj zaskrbljujoče leta v leto več je takih, ki se brez stanovanjske odločbe včasno prazno stanovanje v letu. Lani in v letošnji prvi polovici leta je bilo takšnih nasilnih vselitvi okoli 50, vendar pa so šteti tudi iz večjih kranjskih dežel, organizacij, točnejšega števila samoupravna stanovanjska stanovanja zaradi tega ni mogla ugo-

eden od vrste razlogov, ki pripeljejo do tega, da se nekdo neupravičeno vseli v stanovanje, ki mu ni dodeljeno. Včasih zamenjajo stanovanje zaradi visoke najemnine v privatnih hišah, lahko tudi zaradi različnih vzrokov izgubljajo podnajemniške pravice ali pa se vselijo v tuje boljše stanovanje, ker niso mogli več vzdržati v slabih prostorih, kot so recimo kleti, barake.

V kranjski občini zraste na leto okoli 400 novih stanovanj, kar je sicer glede na naravni prirast prebivalstva zadostno število, nikakor pa ne na število priseljenih prebivalcev. Vrsto let je namreč Kranj tako kot sicer ostale gorenjske občine zaposloval več kot 2 odstotka novih delavcev na leto, med njimi tudi veliko takih iz drugih slovenskih regij in iz drugih republik. Organizacije združenega dela pa, čeprav so te delavce potrebovale, niso mogle tudi vsem nuditi stanovanj. Čeprav družbeni dogovor o minimalnih standardih zahteva zagotovitev določene stanovanjske površine, pa vendar OZD, tega niso mogle uresničiti. Delavci brez stanovanj so se zato morali znajti po svoje. Ob zaposlitvi so morali pokazati potrdilo, da imajo bivališče, le tako so tudi dobili delo. Ven-

dar pa vsako potrdilo tudi ni bilo pravo potrdilo: to so v nekaterih delovnih organizacijah zdaj že uvideli in zato ponekde »na licu mesta« preverjajo bivališče.

»Zaradi stanovanjske stiske, ki ji tudi tako velika vlaganja, kot jih imamo v Kranju, ne pridejo do kraja, pa so začela cveteti najemniška stanovanja. Sicer to niso ravno stanovanja,« pravi Tone Roblek, »saj se podnajemniške pogodbe sklepajo tudi za bivanje v zasilnih prostorih, v barakah in še kje. Okoli 50 lastnikov stanovanj v Kranju odaja sobe in pri stanovanjski skupnosti registrira podnajemniško pogodbo, v kateri je zapisana tudi cena sobe in sicer od 150 do 500 din. Vendar pa je med lastniki dosti tudi takih, ki stanovanjsko stisko nekaterih zelo izkoriščajo, saj je v sobah po več stanovalcev, najemnina pa nekajkrat višja od tiste v pogodbi. Čeprav je registriranih okoli 600 pogodb s podnajemniki, je dejansko število podnajemnikov v sobah dvakrat ali celo trikrat večje.«

Podnajemniška pogodba pa se seveda lahko sklene le za privatno stanovanje, medtem ko v družbeno stanovanje podnajemnikov ne sme biti. Kljub temu pa ni tako redko, da nosilec stanovanjske pravice v družbenem stanovanju odda sobo ali celo dve in si s tem olajša plačilo stanarine. Preverjanje ali je podnajemnik res podnajemnik ali je družinski član pa ni ravno lahak posel; če se že zgodi, da pristane v stanovanju podnajemnik, pa nosilec stanovanjske odločbe izgubi subvencijo pri stanarini, če je bil morda do nje upravičen.

Prav podnajemniki v privatnih ali pa družbenih stanovanjih pa so

Streha nad glavo je lahko zelo različna: od solidnega stanovanja, do kleti, barake, sušilnice ali celo kombija. Brez duoma je stanovanjska stiska nekaterih res huda, toda takole poudarjanje stiske je lahko prevelik pritisk na doleževanje stanovanj neučakanim »socialnim problemom«. – Foto: Perdan

»stalni« kandidati za nasilne vselitve. Če ne zmorejo oduške najemnine, če prekršijo podnajemniško pogodbo zaradi nereda, nečistoče ali česa drugega – še pogosteje je to poroka oziroma povečanje družine – si morajo poiskati drugo streho. Da bi čakali na dodelitev stanovanja v organizaciji združenega dela ali na solidarnostno stanovanje – to je najbrž dokaj dolga pot in niti nimajo vseh pogojev zanje. Večina takih, ki se je nasilno vselila v stanovanje, se je odločila za tako dejanje izključno zaradi stiske; pri tem pa navadno niti ne pomislijo na to, da je nasilna vselitve v tuje stanovanje kaznivo dejanje, za katerega je zagrožena denarna kazen ali zapor do enega leta.

Temeljno sodišče v Kranju, enota Kranj, je letos obravnavalo že vrsto takih dejanj: večinoma je kršilce

doletela pogojna kazen, redkeje nepogojna. Vendar pa je večina kaznovanih s pogojno kaznijo kljub temu morala v zapor: niso namreč izpolnili pogoja, da se v določenem roku – navadno je to 3 mesece – izselijo iz nasilno vseljenega stanovanja, če se imajo kam. Sicer pa je kaznovanost politika le eden od ukrepov, za katere se bo potrebno v kranjski občini dogovoriti, da bi več ne prihajalo do tako velikega števila nasilnih vselitvi; to je bil tudi predlog izvršnega odbora samoupravne stanovanjske skupnosti konec septembra letos naslovljen na temeljno sodišče in tožilstvo, upravne organe skupščine občine, družbenopolitične organizacije, vsekakor pa brez sodelovanja in ukrepanja večjih organizacij združenega dela tudi ne bo šlo.

L. M.

Dragocena električna energija

Okrepiti, reden ugasne žarnica

Zima ne bo preostra in če ne bo dodatnih zastojev pri oskrbi z drugimi kurivi in gorivi, potem letošnja zimo in naslednjo pomlad električne ne bo manjkalo – Gorenjci proizvedemo sami le 30 odstotkov potrebne električne energije, zato je zaradi naraščajoče potrošnje in tudi načrtovane gradnje elektrojeklarne na Jesenicah treba vzpodbujati proizvodnjo v malih elektrarnah in elektrarnah-toplarnah, okrepiti dovodno daljnovodno omrežje na Gorenjsko in predvsem varčevati z elektriko

Kranj – Delovna organizacija Elektro Gorenjska je pripravila analizo elektroenergetskih razmer na Gorenjskem pozimi 1980/1981, torej v bližajoči se zimi, in v srednjeročnem obdobju do leta 1985. Napovedi resda niso rožnate, pa vsekakor ni razlogov za paniko, saj je obilo možnosti in priložnosti, da žarnice ne bodo ugasle, da zaradi pomanjkanja energije ne bo zastojev v proizvodnji in da položaj pri preskrbi z gorivi in kurivi ne bo težji. Potrebna bodo sicer precejšnja sredstva, veliko pa lahko prispevamo sami z umno potrošnjo energije, varčevanjem in uporabo sodobnih naprav, ki zmanjšujejo porabo energije.

Letošnja gorenjska elektrobilanca znaša 600.000 megavatnih ur, ki ji s svojo proizvodnjo dodamo še 33.000 megavatnih ur svoje proizvodnje. V letošnjih prvih petih mesecih smo dosegli 266.928 megavatnih ur, kar opozarja, da je lahko letos elektroenergetska bilanca Gorenjske prekoračena. Dodatno je treba upoštevati, da se zaradi pomanjkanja drugih goriv in kuriv potrošnja elektrike povečuje, prav tako pa potroš-

njo lahko poveča ostrejša in daljša zima, dodatno zaostrovanje pri preskrbi z drugimi gorivi in kurivi ter tudi nepotrebno trošenje električne energije. Gorenjska je namreč kot območje pri preskrbi z elektriko bolj občutljivo kot nekatera druga v Sloveniji. Smo namreč med električno najbolj pasivnimi, saj sami proizvedemo komaj 30 odstotkov porabljene elektrike. Jeseni in pozimi pa je odstotek še nižji zaradi minimalne proizvodnje hidroelektrarn. Če so bili sprejeti ustrezni ukrepi za ublažitev morebitnega pomanjkanja tako da so možnosti za ugasle žarnice manjše, oziroma so minimalne, če bodo razmere normalne.

V Bohinju omejili naložbe

Temeljne in delovne organizacije v Bohinju so ponovno pretehtale svoja naložbena prizadevanja – Najbolj so se omejili pri Žičnicah Vogel in Hotelih Bohinj

Bohinj – Smernice in elementi planov delovnih in temeljnih organizacij, ki delajo na področju Bohinja, prikazujejo tudi načrtovane naložbe za naslednje srednjeročno obdobje. Po podatkih so delovne organizacije v Bohinju načrtovale 779.845 tisoč dinarjev naložb. Septembra pa so pri komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo skupščine občine Radovljica pripravili novo akcijo, še posebej, ker so delovne in temeljne organizacije nekoliko spremenile svoja planska predvidevanja. Na osnovi novih podatkov izhaja, da načrtujejo v Bohinju za 645.300 tisoč dinarjev novih naložb v naslednjih petih letih.

V Lesno industrijskem obratu Tomaž Godec v Bohinjski Bistrici planirajo za naložbe 272.000 tisoč dinarjev, ki jih bodo namenili za izgradnjo in za rekonstrukcijo posameznih obratov.

Gradbeno podjetje Bohinjska Bistrica namerava začeti z gradnjo novega objekta, del naložbenih sredstev pa bodo potrebovali še za mehanizacijo. Skupaj bodo za investicije namenili 19.570 tisoč dinarjev.

Planum, temeljna organizacija združenega dela smučarski center Kobra naj bi v svojem petletnem srednjeročnem obdobju dogradila smučarski center Kobra z ustreznimi infrastrukturnimi objekti in opremo v znesku 106.000 tisoč dinarjev.

Prihodnje srednjeročno obdobje terja pri zagotavljanju normalne preskrbe Gorenjske z elektriko vso resnost. Upoštevati je treba, da bo razen naraščajočih splošnih potreb po električni energiji začela obratovati nova jeseniška elektrojeklarne, ki bo leta 1985 trošila toliko elektrike kot danes vsa Gorenjska! Analize prihodnjega obdobja so vsestransko utemeljene, zato je dvom o njihovi realnosti neutemeljen. Če ne bo ojačitve omrežja, bo kmalu normalna oskrba Gorenjske z elektriko ogrožena. Uporabljati bo treba najvišji napetostni nivo, ključna točka zagotovitve elektrike za Gornjako pa je zgraditev razdelilne transformatorske postaje 400/110 kilovoltov Kranj s povezovalnim daljnovodom 2 krat 400 kilovoltov Kranj-Beričevo. Tako dobljeno energijo bi potem transformirali po Gorenjski. Veliko pa lahko storimo sami. Nujne bodo sprotne informacije o položaju pri preskrbi z elektriko, predvsem v združenem delu in tudi po gospodinjstvih pa bi kazalo oblikovati plane varčevanja z elektriko. Če bo poraba energije presegla 6,06 odstotno rasti, verjetnost za to pa obstaja, bodo nujni radikalni posegi. Za Gorenjsko pomembna je gradnja malih elektrarn in elektrarn-toplarn (za Kranj bi bila slednja na primer že danes rentabilna), prav tako pa uporaba drugih sodobnih ukrepov in naprav, ki zmanjšujejo uporabo elektrike.

J. Košnjek

Vsem enako odtegniti

Kranj – V devetih mesecih letošnjega leta so v Ljubljanski banki – Temeljni banki Gorenjske povečali kredite za proizvodnjo in pripravo izvoza za 249 milijonov dinarjev, medtem ko so se krediti za izvoz povečali skoraj v isti višini, to je za 248 milijonov dinarjev. Primerjava stanj kreditov za izvoz in pripravo izvoza konec aprila letos, to je pred devalvacijo, in konec septembra, pa kaže, da so se v tem obdobju krediti za izvoz povečali za 24 odstotkov, krediti za pripravo izvoza so se pa zmanjšali za 9 odstotkov. V banki pa se je nabralo za 173 milijonov dinarjev dokumentacije za kredite za pripravo izvoza. Zaradi slabe likvidnosti banke ta ne bi mogla ustreči vsem izvoznikom, zato se je odločila za enostaven, matematičen poseg: vsem bo kredite znižala po enaki stopnji. Izvršilni odbor banke je na svoji 7. seji sprejel sklep, da bodo pri tem uporabljali korekcijski faktor 0,8 (predlog strokovnih služb je bil 0,7), kar pomeni, da bodo izvozniki dobili za pripravo izvoza za vsak posel 20 odstotkov manj kreditov od vrednosti zaključenega posla. Ta ukrep naj bi veljal vse do trajnejšega izboljšanja likvidnosti banke oziroma najdalje do konca leta.

D. D.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Letos 21 novih študentov Titovega sklada

Biti študent Titovega sklada je prav gotovo posebna čast in hkrati odgovornost. Titov sklad za študentiranje je namenjen mladim delavcem in otrokom delavcev, ki se odlikujejo po učnih in delovnih rezultatih in so obenem aktivni tudi v družbenopolitičnem življenju. Bolj podrobno opredeljeni pogoji ter merila so vsako leto razvidni iz razpisa.

Ugotovili smo, da je pismo s kratko analizo, ki smo ga lani poslali organizacijam združenega dela in družbenopolitičnim organizacijam, vsekakor rodilo nekaj sadov. Na Gorenjskem smo namreč imeli v šolskem letu 1978–79 27 študentov Titovega sklada, za šolsko leto

1979–80 pa je bilo med kandidati izbranih 17 študentov, največ v Kranju, na Jesenicah in v Trzinu.

Podobna akcija je bila ponovljena tudi letos. Razpis se je sicer malo razlikoval od prejšnjih razpisov: predvsem ni več pogoj opravljanje dela v neposredni proizvodnji oziroma v osnovni dejavnosti, ampak le prednostno merilo. Zaradi tega se je povečalo število predlogov za študentije, obenem pa je nastal strožji postopek pri izboru. Samoupravni organi za študentiranje v občinah so letos zato morali poleg splošne ocene zrelosti predlogov sestaviti še vrstni red kandidatov. Dokončno pa se je odločilo – kot že doslej – na republiški ravni.

Študentije Titovega sklada so na novo pridobili mladi delavci za študij ob delu in iz dela: Alojz Pivar, Stamenko Jovanovič in Ruža Stojanovič z Jesenic, Zvone Sinkovič, Miran Klavara in Drago Stojc iz Radovljice ter Branko Bežek iz Skofje Loke. Med otroki delavcev (učenci in študenti) pa so študentije dobili: Roman Mur, Alenka Katnik in Roman Kalan z Jesenic; Zoran Klemenčič, Darja Salej, Jana Jenko, Ljiljana Stepančič in Dragica Šeško iz Kranja; Mitja Zagar, Nežka Lorenčič, Miklavž Zornik in Boštjan Arh iz Radovljice; Andreja Mohorič iz Skofje Loke in Ciril Bitenc iz Trzinu. Ena že odobrena študentija je dejansko že izpadla, ker kandidat ni uspel pri vpisu v šolo, tri prošnje oziroma pritožbe pa še niso rešene.

Zaželimo Titovim študentom, da bi bili njihovi šolski uspehi še naprej zgledni in da bodo hkrati tudi še v dobo aktivni v družbenopolitičnem življenju ne le kot učenci ali študenti, ampak tudi kasneje kot delavci.

Franc Belčič

Meja mora zbliževati

Gorenjska lahko veliko prispeva k pospeševanju obmejnega sodelovanja s sosednjo Avstrijo – Poudarjena vloga Gorenjskega sejma in interes koroškega gospodarstva za predstavitev na naših sejmih

KRANJ – Gorenjski sejem iz Kranja, ki vedno bolj prerasča v poslovni in prireditveni center, je organiziral razgovor s predstavniki gorenjske medobčinske Gospodarske zbornice, zastopniki slovenskih organizacij na Koroškem in predstavniki kranjskega ter gorenjskega družbenopolitičnega ter gospodarskega življenja. Tema razgovora je bilo vključevanje Gorenjske v maloobmejno in gospodarsko sodelovanje z Avstrijo nasploh ter vloga Gorenjskega sejma pri tem.

Gorenjski sejem je član interesnih skupnosti za sodelovanje z Italijo in Avstrijo, hkrati pa tudi že opravlja naloge s področja uvoza in izvoza. Zato je razumljiva njegova pobuda, da bi bile kranjske sejemske prireditve še bolj vpete v zunanje-trgovinsko menjavo in da bi bil tudi sejem priložnost za uveljavljanje izdelkov gorenjskega gospodarstva na tujem. Za Gorenjsko je izrednega pomena prav sodelovanje z Avstrijo in njeno deželo Koroško, ki je zemljepisno blizu, prav tako pa so dokaj trdne že sedanje vezi med sosedi in njunimi prebivalci. Številne primere uspešnega gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Avstrijo že srečamo, znani so tudi njuni skupni nastopi v drugih državah, vendar prav na področju medsebojne neposredne menjave vse možnosti še niso izkoriščene.

Nekatere možnosti poglobljenega sodelovanja predvsem med Gorenjsko in Koroško so bile omenjene na razgovoru v Kranju. V to sodelovanje kaže prvenstveno vključevati gospodarstvo slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, vendar pa tudi drugi nosilci gospodarske dejavnosti na Koroškem ne bi smeli biti zapostavljeni. Zakaj ne bi na primer, so dejali na razgovoru, na sejmih v Kranju predstavili dejavnost slovenskih kmetijskih in drugih gospodarskih organizacij na Koroškem.

Zakaj ne bi ubrali enako pot tudi obratno. Na Koroškem vlada zanimanje za naše izdelke in organizirano sodelovanje je pot za doseg obojestranskih ciljev. Pojavljajo se še togosti, ki ne prispevajo k širjenju sodelovanja, vendar slednje niso takšne narave, da jih ne bi bilo moč premostiti. Kranjski razgovor je prav tako opozoril, da je turizem eno od področij, kjer možnosti sodelovanja med sosedi, kjer je meja vedno manjša ovira, niso izkoriščene. Obojestransko turistična informacija mora biti blizu ljudem, mora biti izvirna, objektivna in pravilna. Turizem je dejavnost, kjer se srečujejo ljudje in vezi med ljudmi so tiste, ki lahko veliko prispevajo k zblizevanju dežel in držav.

J. Košnjek

Preskrba v škofjeloški občini

Lanska suša pojedla meso

Založenost trga z osnovnimi življenjskimi dobrinami je tudi v škofjeloški občini slaba. Pomanjkanj posameznih vrst živil in gospodinjstev potrebnih, ki so se pojavljala v Sloveniji, tudi v škofjeloški občini niso uspeli ublažiti. Glavni vzrok je treba iskati v tem, da Škofja Loka nima enomesečnih blagovnih rezerv in bo zato ena glavnih nalog za prihodnje leto zagotoviti finančna sredstva, da bi rezerve, ki so nujnost, oblikovali. Ob tem je treba naglasiti, da so bili na tem področju narejeni določeni premiki. Tako se pripravljajo pogoji za skladiščenje 1000 ton sladkorja in išče se rešitev glede sredstev, ki naj bodo namenjena kot kredit preskrbovalcu za ureditev potrebnih skladišč ali pa kot sovlaganje proizvajalcu.

Enako rešujejo tudi preskrbo s premogom. Veletrgovina Loka se je namreč obvezala že letos sovlagati v premogovnike 1,5 milijona dinarjev, kar zagotavlja nekoliko boljše preskrbo. Vsi ti ukrepi pa zasledujejo cilj – enomesečne zaloge.

Sicer pa je prek vsega leta primanjkovalo predvsem pralnih praškov, olja, kave, žarnic in seveda mesa. V poprečju je bilo v letošnjih devetih mesecih prodanega za 9 odstotkov manj govejega in junčjega mesa. Se slabša pa je bila preskrba s telečjim mesom, saj je bilo na nekaterih območjih prodanega celo za 76 odstotkov manj telečjega mesa kot v enakem času lani. Prodaja svinjskega mesa pa je bila v poprečju za 15 odstotkov večja od lanske. Najbolj kritična je bila oskrba z mesom v Zireh, kjer so bile mesnice včasih popolnoma prazne.

Čeprav je škofjeloška občina ena redkih, ki regresira proizvajalce in ne predelovalce, kljub temu letos ni bilo večjega odkupa oziroma je bil manjši. Očitki so, da kmetje zadržujejo goveda čez poletje v hlevih in čakajo na ugodnejše cene. Vendar kmetovalci odločno zanikajo da bi to bilo res in pri tem pravijo, da so stroški tržne proizvodnje mesa previsoki, da bi živino imeli v hlevu dalj časa kot je potrebno. To je možno kvečjemu teden ali dva in še to le eno ali dve govedi, dalj časa pa ne. Stroški namreč po dopitjanju hitreje rastejo kot raste cena in bi imel kmet živino dalj časa v hlevu le v svojo škodo.

Vzrok, pravijo, je v lanskem suši, ko so na zimo prodali za tretjino več govedi, kot bi bilo potrebno ob normalnem odkosu sena in so pomlad

dočakali z veliko manjšo čredo kot pretekla leta. Ker pa se čreda obnovi v nekaj mesecih, posledično čutimo pri pomanjkanju mesa. Svoje je k temu dodalo tudi manjkanje perutnine, zato se slaba oskrba z govejim mesom bolj občutila. Nasprotno pa nujereja ni toliko odvisna od letnega zastoja pomanjkanja svinjskega mesa.

Med artikli, ki jih je začelo manjkovati septembra, pa so svinjski, svinjska in rastlinska suhomesnata izdelki in južna mesa. Oktobra pa primanjkuje tudi sir in sirupov, začimb, margarine, vrst konzerv in alkoholnih pijač.

Precej bi se lahko naredilo boljše preskrbo v strnjeni republiški verigi od proizvajalca do trgovnika, tako kot je organizirano ABC Pomurka. Ker tega niso iščejo rešitve v raznih enostranskih sporazumih, ki postavljajo trgovce in potrošnike v neugoden praven položaj, saj zahtevajo zniževanje sredstev, sovlaganje in roma kreditiranje pod posebnimi pogostjo presegajo možnosti trgovcev. Posledica tega pa so višje cene in slaba preskrba.

L. Bogataj

K dobrim izvoznim rezultatom Gorenjske je veliko doprinesla živilarska industrija.

STANE ŠINKOVEC

5

DACHAU

Hujši od vsega pa je bil glad, neprestan morilski glad, ki je marsikoga prignjal na rob blaznosti. Z besedami se ne da opisati, kako bedna je bila prehrana v Dachau. Že tako brez najnujnejših sestavin, ki so potrebne človeškemu organizmu, tudi količinsko ni tadoščala za garaško delo. Stanje se je slabšalo kar naprej, dokler niso celo količino kruha, ki je predstavljal skoraj edino hrano, znižali na 100 g dnevno. Ljudje so nenehno umirali zaradi lakote. Če so le imeli priložnost, so hrskali za odpadki, lizali izpraznjene kotle za hrano, jedli travo in razna zelišča. Vse, prav vse, kar bi moglo vsaj za trenutek pomiriti prazne želodce. Toda tudi to je bilo kaznivo, če so siromaka zalotili pri tem. Ne samo v nekaterih transportih, tudi v samem taborišču so se spustili v kanibalizem in jedli celo kraste z lastnih ran samo da bi potešili neprestano, strahotno živalsko lakoto, ki jih je morila.

Nekateri je pripeljala lakota v krajo kruha s tovariščem. To je bilo v taborišču smatrano za najhujši prestop. Nihče ni bil tako osovražen in tepen kot »Brotlieb«, taboriščna uprava pa je predvidela za tatu še posebno vrsto kazni.

Posebna vrsta ljudi v taborišču so bili v taboriščni govorici imenovani »muzelmani« (Muselmann). To so bili do skrajnosti izstradani ljudje, ki so se znašli v stanju »vita minimum«. Sama kost prevlečena s sivkasto izsušeno kožo, brez mišic. Obraz je spominjal na masko, zenice pa so bile nenaravno razširjene in pogled apatičen. Gibali so se neverjetno počasi in se spodtikali že ob najmanjši oviri. Zamirali so tudi psihično in se prenehali zanimati za okolico.

Raztelesenje trupel so opravljali v revirski mrtvašnici. Tu sta zlogasni kapo Bruno in esesovski zdravnik dr. Wolter ubijala jetnike, ki so imeli tetovirano kožo — zdravo in brez brazgotin. Iz nje so nato izdelovali po želji naročnikov senčnike za luči, sedla, čevlje, rokavice in damske torbice za žene esesovcev. Tu so ubijali tudi mlade ljudi s popolnim zobovjem, ker so esesovci stremeli za tem, da bi imeli na nočnih omaricah in na pisalnih mizah pripravljene človeške lobanje.

V Dachau so se v času obstoja pojavile razne bolezni, ki so terjale med jetniki mnogo žrtev. Posebno močno pa sta razredili vrste jetnikov obe veliki epidemiji tifusa. Prva, epidemija trebušnega tifusa, je zahtevala od decembra 1942 do aprila 1943 med 1400 bolniki okrog 500 mrtvičev, druga, epidemija pegastega tifusa pa od 28.000 obolelih samo v prvih petih mesecih 1945 kar preko 15.000 mrtvih.

Tu je treba omeniti še poskuse na živih ljudeh (vivo-experimente).

Pri svojih uničevalnih načrtih jetnikov, so prišli nacistični oblastniki na zamisel, da bi lahko jetnike uporabljali tudi za to, da bi doprinesli k razvoju in uspehu nemške znanosti. Na raznih procesih proti nacističnim zločincem po vojni je bilo ugotovljeno, da so opravljali medicinske poskuse skoraj v vseh taboriščih, od vcepljanja raznih bolezni, kirurških poskusov pri katerih so zamenjavali ljudem razne organe, sterilizacije do poskusov z različnimi kemikalijami in plini. Ugotovili so, so opravljali poskuse na več tisoč ljudeh, a poskusi niso dali nikakršnega otipljivega in koristnega rezultata.

V Dachau so opravljali tele: vcepitve malarije, raziskave vpliva nizkih in visokih pritiskov na človeško telo, raziskave reakcije človeškega organizma na podhladitve, poskuse napraviti morsko vodo pitno, poskuse s flegmono, jetne poskuse, TBC poskuse, poskuse s kristalizacijo krvi, poskuse strjevanja krvi in kirurške poskuse.

V celoti so opravili v Dachau poskuse na nekaj tisoč jetnikov. Samo z malarijo preko 2000. Dali niso nikakršnih koristnih rezultatov, povzročili pa so neizmerno trpljenje in gorje. Seveda je bilo število smrtnih primerov med temi poskusnimi zajčki zelo veliko, a tudi mnogi, od tistih, ki so ostali živi, so

postali invalidi za vse življenje, če niso že prej končali v enem od številnih invalidskih transportov v plinske celice.

Preveč bi bilo opisovati vse oblike smrti, ki je prežala na jetnike na vsakem koraku. Esesovci so imeli ukaz, da kaznujejo vsak najmanjši odpor na licu mesta. Toda za upor so smatrali že to, če si je jetnik zaščitil z roko glavo pred udarcem. Navaden uboj jetnika so prikrili v poročilu z »ustreljen na begu« (Auf der Flucht erschossen), umor s smrtno injekcijo z obvestilom svojem, da je umrl zaradi srčne kapi ipd.

Dveh načinov množičnih umorov so se posluževale v Dachau nacistične oblasti, da bi se znebile ljudi, ki so jim bili na poti: zaplinjevanja v plinskih celicah in množičnih eksekucij.

Zaplinjevanje so opravljali pod krinko invalidskih transportov v okviru akcije »14 f 13« (tajna oznaka), ki je bila del programa tk. im. evtanazije. Invalide so kot »nekoristne jedce« (nutzlose Esser) pošiljali v plinske celice v Hartheimu pri Linzu in taborišče na Vzhodu. Toda v te transporte niso vtaknili le invalide, pač pa so izrabili priložnost in se odkrižali tudi nekaterih nacizmu nevarnih političnih jetnikov. V taborišču se je teh nesrečnikov prijelo ime »nebeški odred« (Himmelfahrtkommando). Po podatkih mednarodne poizvedovalne službe, je znašalo število dachauskih jetnikov, ki so jih zaplinili samo v letu 1942 — 5127.

Od vsega začetka je bilo taborišče Dachau kraj uničevanja. Kar so drugje storile plinske celice, so tu opravile krogle. Eksekucije so opravljali nad posamezniki ali pa nad celimi skupinami. Obsojence so usmrtili s strelom v tilnik (Genickschuss), z obešenjem ali pa s smrtonosno injekcijo. Streljali so na strelišču med gospodarsko zgradbo in bunkerjem, kasneje pa pred krematorijem in na velikem strelišču v Herbertshausnu nedaleč od taborišča.

Kolikšno je bilo število ljudi ubitih v teh eksekucijah ni znano, prav tako kot ni znano celotno število smrtnih žrtev v Dachau. Esesovska uprava si je prizadevala na vse kriplje, da bi uničila vse sledi svojih zločinov. Zadnje dni so prenehali celo s sežigom mrtvičev, ki so tako ležali vsepovsod po taborišču in okrog krematorija, v krematoriju pa so noč in dan sežigali akte, ki bi lahko obremenjevali esesovce. Kljub temu prizadevanju pa se je nekaj le ohranilo. Na podlagi teh dokumentov, pričevanj in rekonstrukcij nekaterih dogajanj, se ocenjuje, da so usmrtili v eksekucijah 46.855 oseb večinoma sovjetskih vojni ujetnikov, v celoti pa naj bi v Dachau našlo smrt okrog 148.806 jetnikov.

Pogled na osvojeno taborišče je bil grozoten. Krematorij je bil do stropa napolnjen z mrtvi in tisoče trupel je ležalo vsepovsod okrog njega. Tisoče živih okostanjakov je lazilo sem ter tja po taborišču in tisoče bolnikov je ležalo priklenjenih na posteljo in čakalo pomoči.

Dachau ni bil »tovarna smrti« v tolikšnem obsegu, kot so bila to mnoga taborišča na Vzhodu, predvsem na Poljskem. Za to je imel dosti premajhne zmogljivosti svojih krematorijev. Toda bil je ogromna centrala SS, kjer so se šolali esesovci za službo v koncentracijskih taboriščih in kjer so jih usposabljali za njihove roparske pohode proti drugim deželam. Bil je šola morilcev, kjer so se izšolali tekom let najhujši zločinci, prosluli komandantje koncentracijskih taborišč kot:

Hoes — Auschwitz
Baranowski — Sachsenhausen
Weissenborn — Flossenbürg
Grünwald — Hertogenbos
Kögel — Ravensbrück, Gross-Rosen, Flossenbürg
W. Seuss — Natzweiler
Ziereis — Mauthausen
Loritz — Gross-Rosen
Krammer — Natzweiler

Češka kočja praznična

Jezerko — Osemdeset let že stoji Češka kočja nad Jezerskim, znano in priljubljeno shajališče ljubiteljev narave, planincev in alpinistov. Jezerjani so se odločili dostojno praznovati jubilej. Prva praznična prireditev je bila že sredi junija, ko so v Jenkovi kasarni na Jezerskem odrpli razstavo o zgodovini Češke kočje. Njen videz je še vedno tak kot je bil pred osemdesetimi leti. Postojanke so gradili, da bi ohranili ta prečudoviti del našega planinskega sveta slovenski. Načrt germanizacije tega dela Kamniških planin je bil z izgradnjo kočje preprečen, največ za slug za njeno postavitve pa ima velik prijatelj jezerskih pastirjev kirurg dr. Karl Hudomski, Čeh po rodu.

Obe svetovni vojni je preživela kočja. Desettisočim je ponudila zavetje, ki so prihajali in prihajajo pod severna ostenja Kočne, Dolžkih šk-

bin, Grintavca in Dolgega hrbo. Radi jo imajo alpinisti, ki so v počastitev jubileja preplezali nek prvenstvenih smeri (Češka, dr. Hudomskega, Jubilejna). Zaključna slovesnost ob jubileju Češke kočje je bila v soboto, 11. oktobra. Slabo vreme ni preprečilo obiska. 90 ljubiteljev kočje in gora se je zbralo v njenem zavetju. Mladi jezerski planinci so pripravili pester kulturni program, pred ploščo padlih jezerskih gornikov položili vence, slavoslovje gornikov pa je bil starosta jezerskih planincev in nekdanji skalaš Ludo Virnik. Po načrtih arhitekta Marka Senka so preuredili notranjost kočje. Zraven pa uredili vodovod, tovarnišnico in elektrifikacijo. Obilo je stovojnega dela je bilo potrebnih. Slavje se je zaključilo s prijateljskim planinskim večerom, ognjemtom in rahlim naletavanjem sžetink.

A. Karnič

Starost ni več breme

O delu in življenju v domu starostnikov v Trzinu govori negovalka Pavla Papler, ki pravi, da starost ni več breme ter da je hvaležnost na lepše plačilo in spodbuda za njeno delo

Trzin — Več kot pol leta je že minilo od ustanovitve doma starostnikov Petra Uzarja v Bistrici pri Trzinu, ko so delavci zaorali ledino na tem področju. Danes so začetne težave za njimi, o njih in o vzdušju v domu pa je pripovedovala negovalka Pavla Papler.

Delo negovalke je zahtevno in odgovorno. Terja precej volje in ljubezni. Skrbeti mora za osebno higieno varovancev, za popolno nego, jih spremljati na sprehodih, obiskih pri frizerju, pri kohanju, razgibavati nepokretne. To je le nekaj osnovnih nalog negovalke, ki sčasoma postane tudi zaupnica, svetovalka in prijateljica.

Varovanci v domu sestavljajo veliko družino. Njihov urnik je pester in se začne že pred sedmo zjutraj z umivanjem. Po zajtrku pijejo kavo ali čaj. »Pravi obred imajo, ko sedijo skupaj, poklepajo in se smejejo,« pravi Pavla. Po kosilu počivajo, popoldne pa je čas za sprehode, obiske, drobne opravke, malico. Zvečer radi gledajo televizijo. »Zelo so živahni. Igrajo šah, berejo, se ukvarjajo z rožami, kanarčki, se pogovarjajo. Spodbujamo jih k aktivnosti; ne zato, da bi imeli manj dela, ampak da spoznajo in čutijo lastno koristnost. Celu zaljubijo se,« se zasmehi.

»Teže je s tistimi, ki so nepokretni ali tako hudo bolni, da so popolnoma odvisni od nas. Vendar s takimi delam najraje, ker vem, da jim zares pomagam, da sem jim potrebna.« Nekateri menijo, da je domska oskrba draga. Pozabljajo, da imajo varovanci v domu strokovno in popolno zdravniško oskrbo.

»Velik poudarek dajemo strokovni usposobljenosti zaposlenih, saj je od nas večkrat, zlasti ponoči, odvisno človeško življenje. Pomagamo si, vseh pet negovalk, kolikor nas je trenutno, pa se pripravljamo na poseben 80-urni tečaj. Rada se učim in delo z ljudmi me veseli. Svoje prejšnje zaposlitve v tovarni Peko ne pogrešam. Samo ljudje lahko vračajo hvaležnost. Seveda je njihov odnos veliko odvisen od nas samih.«

Potem se Pavla Papler razgovori, kako nekateri otroci pozabljajo na starše, da pa so tudi izjeme. Spregovori o nočnem delu, o nedeljski službi, o utrujenosti, o tem, da jo drobne človeške drame ne smejo preveč prizadeti, čeprav se včasih težko premaguje, o nagrajevanju in samoupravljanju.

»Naši varovanci so zelo dobri. Z vsemi skušam biti enaka. Veseli so

Pavla Papler

drobnih pozornosti; če jim pokazam da imam zanje čas, jih povprašam počutju. Ne vem, zakaj oklepa odhodom v dom. Sodobni domovi niso več, kar so bili včasih. Po varovanci sami urejajo obisk doma in se ukvarjajo z različnimi konjički. Povezani smo z glasbo, solo v Trzinu in z osnovno šolo heroja Bračiča iz Bistrice. Prizadevam, da bodo imeli koncerte. Najraje pa poslušam otroke.»

»Pravzaprav se človek kar navaja nanje. Pred kratkim sem imel študijski dopust. Pošteno mi je bilo dolgčas po »mojih«. Dvakrat sem šla pogledat. Saj so kot otroci, jih imam rada. Najlepše pa jih zame je, kako jih srečam na cestah. Mi že od daleč mahajo. Včasih me slišim: »Vidiš, ta ja pa naša. Ravno zato bom še ostala v domu.«

Mar ni laže nositi sedmi ali osmi križ, če veš, da si v dobrih rokah. Danes se res nikomur ni treba starosti.

M. Fornazari

VAŠA PISMA

NEOPRAVIČENO ODSOTNI

Dne 9. oktobra smo krajani Bleda obravnavali naše pripombe na Centralni turistični plan. Žal pa ni bilo navzočih vseh tistih, na katere letijo ostre pripombe, to je na komunalne in interesentov, ki bi na Bledu radi karkoli gradili, takih pa je kar precej.

Izgleda, da za neopravičeno odsotne krajani nismo zanimivi, ker se je doslej marsikaj dalo dogovarjati pri stranskih vratih in mimo nas...

Prav bi bilo, da naše samoupravno kopje zavijemo in usmerimo točno tja, kjer odgovornost najbolj šepa.

Gradnja bazena v samem centru Bleda bi bila v nasprotju z našim naravnim okoljem; namesto novega kongresnega centra lahko z manjšimi stroški obnovimo obstoječo festivalno dvorano; nov hotel Belvedere pa je za zdaj nepotreben. Vse takšne gradnje so izvor investicijskih apetitov in so v nasprotju z našo stabilizacijo.

S sredstvi za nov hotel bi lahko usposobili precej kmetij v občini za kmečki turizem, kar bi bilo tudi za goste dovolj zanimivo. Namesto nameravanih gradenj je treba postaviti pred dejstvo komunalno službo in jo usposobiti, da bo kos svojih nalogi.

Alojzij Vovk

DOGODEK V TRGOVINI

Zgodilo se je 25. septembra v trgovini Živil na Zlatem polju. Ob 18.20 sem prišla do blagajne, naložila kupljeno blago na puli in dodala deset starih jurjev, blagajničarka pa je medtem govorila z nekim moškim. Terjala sem vrnitev drobiža, pa mi je blagajničarka odvrnila, da ji moram najprej jez plačati, čeprav sem ji pokazala v blagajni moj denar, saj je bil desetak zmečkan, blagajničarka pa ni popustila. Prosila sem, naj zaključi blagajno, pa moja prošnja do 19. ure ni bila uresničena, čeprav v trgovini ni bilo veliko strank. Na moje zahtevo je prišla namestnica poslovalnice, zaključila blagajno, blagajničarka pa je pletle denar le prešela, ugotovila višek in mi vrnila denar.

Upoštevam, da smo zmatljivi vsi, vendar bi vseeno pričakovala drugačen odnos do kupca. Naslednji dan sem poslovalnici seznanila s primerom in terjala pritožno knjigo. Nikjer je niso našli. Čez nekaj časa so prinesli popolnoma novo, vendar brez žiga, oštevilčenja itd. Z blagajničarko sem se soočila in hudo ji je bilo, če se bo ta primer pojavil v časopisu. Naj povem, da je bilo na dan mojega primera v blagajni razen mojega denarja še 18 starih tisočakov viška, zato sklepam, da je bil tisti dan še kdo od potrošnikov prizadet.

M. N. Kranj

GOBA KOT PEHAR VELIKA — Kilogram in 83 dekagramov je tehtal gobarski velikan, premer klobuka pa je bil 84 centimetrov, ki sta ga v strahinjski gmajni našla Olga in Fonza Simoneti iz Strahinja. Kot »obarja sta bližnja gmajno že nekajkrat prehodila, pa takšne trofeje nista našla. Odkrila sta jo slučajno, saj je bila goba bolj podobna asti pokrovi lonca kot pa jurčku. — N. Sladič

Oktober – mesec varčevanja

Varčevanje uči človeka skromnosti, odpovedovanja sedanjim zadovoljstvom v korist bodočih potreb. Prav v naši socialistični družbeni ureditvi je treba posvečati veliko pozornost vzgoji varčevalne zavesti posameznika. Kdor se namreč ni naučil varčevati s svojim premoženjem in dohodki, ta tudi ne bo imel pravičnega odnosa do družbene lastnine.

«Suha leta» se nam obetajo, to vemo, in vsak privarčevani dinar nam bo odsejal pomenilo veliko več, kot doslej, ko smo, priznajmo, marsikaj potratniško in brezsmiselno razsipavali z njim. Obrniti bo treba dinar preudarno, dvakrat, trikrat, premisliti dobro vsak nakup, preden se bomo odločili zanj. Ali pa bomo raje še malo počakali in ta čas pustili denar na hranilni knjižici, nekakšnem računu.

Pa ne samo pri denarju. «Suha leta» se obetajo tudi pri energiji, surovinah. Doslej, ko je bilo vsega na pretek, nismo dosti razmišljali o tem. Pregrevali smo stanovanja, zvenen pa odpirali okna... Privo-žili smo si dolge izlete z avtomobilom, da smo se lahko pohvalili pred sosedi, kje vse smo bili in kako daleč... Odpadni materiali so se največkrat znašli v gramozni jami, kjer se danes, če jih nismo skurili, razpadajo naše podtalne vode... Tako je bilo. Zdaj pa vemo, da se nam obetajo drugačni časi in statistični ukrepi, ki smo si jih zadali v gospodarstvu, bodo morali

najti svoje mesto tudi v naših domovih.

Združenje bank Slovenije je za letošnji oktober – mesec varčevanja pripravilo več propagandnih nastopov, tokrat pod geslom: «Smotrna poraba je pravi način varčevanja.» Resnično moramo pozdraviti praktično plat njegove propagande. Izdalo je namreč dve brošuri, v katerih nam našteva in opisuje načine varčevanja.

V prvi brošuri, »100 + 2 načina do varčevanja« so se lotili varčevanja pri energiji v naših domovih in pri avtomobilu. S tekstom in risbami je natančno prikazano, kako in s kakšnimi materiali bomo izolirali stene naših domov od zunaj, kako od znotraj, kakšne prihranke nam bo to prineslo. Pa tudi o izolaciji tal in stropov govori brošura. Tudi za naš avtomobil bomo dobili vrsto dobrih napotkov, da nam bo porabil čim manj dragocene goriva. Pa še vrsta drugih drobnih, a pomembnih napotkov za varčevanje pri vseh vrstah energije je v njej.

V drugi brošuri pa za varčevanje navdušuje naše najmlajše. Kako bodo zbirali star papir, železo, steklo za nov papir, za šipe, jeklo... S prijetnimi ilustracijami bo brošurica zagotovo navdušila ves naš mladi rod, ki lahko ogromno doprinese k oskrbovanju naše industrije z odpadnimi surovinami, da jih ne bo treba uvažati za drage surovine. Saj vemo, kako je to šlo doslej pri nas...

Je pa Združenje bank Slovenije pripravilo za mesec varčevanja tudi tri televizijske oddaje v okviru TV programske redakcije »Zrno do zrna«, v katerih bo prva spregovorila o različnih možnostih varčevanja z energijo, druga bo na kratko opisala potek akcije za zbiranje drugotnih surovin, tretja pa bo seznanila s prihodki pri deviznih sredstvih, ki jih lahko privarčujemo z doslednim varčevanjem odpadnih surovin. Za konec teh propagandnih akcij pa bo v petek, 31. oktobra na TV Ljubljana še posebna oddaja o bančništvu.

Poleg navedenega skupnega programa Združenja bank Slovenije se Ljubljanska banka – Temeljna banka Gorenjske v ta program vključuje tudi s svojim propagandnim programom. Jedro programa je namreč dopolnila še s samostojnimi prireditvami, kot so sveta varčevalcev, seja propagandne komisije, seja sveta mentorjev, posvet mentorjev pionirskih in mladinskih hranilnic, z razstavo likovnih in fotografskih del otrok v prostorih banke na Cesti JLA 4 in podelila nagrade najboljšim udeležencem majskega razpisa Ljubljanske banke – Temeljne banke Gorenjske za najboljše likovno, literarno in fotografsko delo.

Vse te številne akcije Združenja bank Jugoslavije, Slovenije, Ljubljanske banke – Združene banke in še posebej Ljubljanske banke – Temeljne banke Gorenjske, pa imajo en sam skupen cilj, da bi varčevanje resnično postalo navada, potreba in vrlina vsakega člana naše socialistične družbene skupnosti.

LB – TBG

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU OB NJEGOVI 750-LETNICI

(63. zapis)

Že v rani mladosti, ko sem še prebiral »indijanarice« in »Krištofšmidove« povesti, sem na naslovnicah prebral, da jih »na svetlo daje« založnik Anton Turk v Ljubljani, tiska pa Anton Slatnar v Kamniku. Isto tiskarsko ime sem potem prebral na naslovnih številnih Cankarjevih knjig, ki so izhajale v založbi Lavoslava Schwentnerja. Da navedem le nekatere: Aleš iz Razora, Erotika, Gospa Judit, Grešnik Lenart, Hiša Marije Pomočnice, Hlapec Jernej, Križ na gori, Krpanova kobila, Milan in Milena, Romantične duše, Volja in moč pa še drugo (ASKerčeve poezije, Župančičevi Čez plan in V zarje Vidove, Podlímbarškega Gospodina Franjo). Tudi Murnovo in Kettejevo pesniško delo je bilo v samostojnih knjižicah najpoprej tiskano v Kamniku.

TISKARSKA UMETNOST

Nekoč je tiskarstvo res veljalo za posebno »črno umetnost«, tiskarski delavci – grafiki se niso hoteli šteti med navadne rokodelce, med obrtne delavce. Bili so bolj šolani, zaradi narave svojega dela tudi bolj razgledani. Imeli so svoja močna strokovna društva, svoje revije, znali so brati še tako slabo čitljive rokopise pisateljev (danes zahtevajo stavci v tiskarnah le tipkopise).

In tako, če pogledamo nekatere starejše tiske, se moramo kar čuditi lepoti stavka (črk), smiselnosti zlo- ma in estetskemu zrcalu. Da elegantnih vinjet in snažnosti tiska samega niti ne omenim. Tiskarne so med seboj kar tekmovali, katera bo po lepoti svojih tiskov bolj slovela.

No, med te je prav gotovo sodila Slatnarjeva tiskarna v Kamniku. Seveda ne zaradi tiska Turkovih »indijanaric«, pač pa zaradi reprezentativnih tiskov slovenskih klasikov (Trdina idr.). Cankarjevih knjig in drugega tehtnega leposlovja pa tudi grafično zahtevnih znanstvenih del.

Posebno občutljiv tisk pesniških zbirsk je bil skoraj nedosegljiva domena kamniške Slatnarjeve tiskarske delavnice (pozneje se ji je kot enakovredna pridružila še Veitova tiskarna v Domžalah). Ljubljanske tiskarne so bile že zastarele, posebno Katoliška tiskarna – pozneje Jugoslovanska – je imela neokusen posecesijski črkovni material. Za tisk revij z ilustracijami je v Ljubljani nekaj veljala le tiskarna Maksa Hrovatin. Blaznikova tiskarna je nanovo oživela šele v letih po osvoboditvi, četudi ji še vedno pripada star primat – tisk Prešernovih Poezij.

ANTON SLATNAR

S krajni čas je že, da predstavim moža, ki je stal za slovesom kamniške tiskarne. Bil je to bližnji rojak, v Nožicah pod Homcem dne 3. januarja 1867 rojeni Anton Slatnar.

Za stavca se je nadarjeni fant izučil v Blaznikovi tiskarni in Ljubljani. Služboval nekaj let v ljubljanski Narodni tiskarni, potem je šel v Celovec v Mohorjevo tiskarno in končno se še izpopolnjeval kot

tiskarniški faktor v ljubljanski Katoliški tiskarni.

Oborožen s širokim strokovnim znanjem in s prihranki od marljivega dela se je Anton Slatnar končno postavil na lastne noge. Leta 1900 je v Kamniku začela z delom nanovo ustanovljena tiskarna, sprva resda še na ročni pogon, ki ga pa je že leta 1912 zamenjala električna sila.

Zaradi večje finančne zmogljivosti (nakup strojev, črkovnega materiala, graditve in adaptacij delovnih prostorov pa tudi zaradi začetnih velikih stroškov z nabavami papirja in barv) si je Slatnar za prva leta svoje tiskarske dejavnosti v Kamniku pridobil partnerja – solastnika Hinka Saxa, s katerim se je pozneje (leta 1910) razšel, ker si je Sax osnoval v Idriji lastno tiskarsko podjetje.

Vpodobitev Johannesa Gutenberga izumitelja tiskarstva na vogalu stare Slatnarjeve tiskarne v Kamniku.

GUTENBERGOVA GLAVA

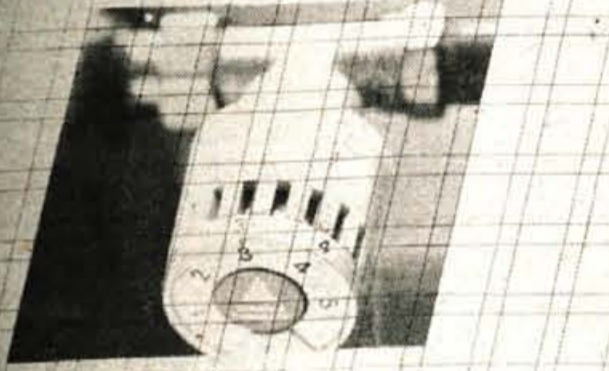
Ko sem hodil po starem delu Kamnika in iskal hišo, v kateri je v zadnjem obdobju – god leta 1922 dalje – delovala Slatnarjeva tiskarna, so mi povedali, da jo bom zlahka našel, ker je na njenem vogalu v višini nadstropja vdelana reliefna kamnita glava izumitelja tiskarstva Johanna Gutenberga. Tiskarne sicer v Kamniku ni več – a Gutenbergova glava še kar klubuje času. Le ulična svetilka je preveč grobo vzdana tik nad častitljivo glavo... Slika to gotovo potrjuje.

Sprva je Slatnarjeva (močno me ima, da bi zapisal bolj slovenski priimek – Zlatnar) tiskarna delala v hiši Ivana Bahovca na vogalu tedanje Velike ulice in Glavnega trga. Hiša je bila pozneje porušena. L. 1906 sta Slatnar in Sax preuredila tiskarno v hišo Franca Majdiča na Sutni št. 43. – L. 1922 je Anton Slatnar kupil lastno poslopje na Glavnem trgu (sedaj Titov trg) št. 40. Prilije zadnjega trakta je preuredil v tiskarsko delavnico – tiskarno.

Komaj 59 leten je Anton Slatnar umrl za staro tiskarsko boleznijo, ki je včasih razžirala stavce zaradi dolgotrajnega vdihavanja svinčenih par. Po njegovi smrti (16. maja 1926) je tiskarno vodila še kratko obdobje Slatnarjeva vdova. Leta 1931 pa sta tiskarno in tiskarske pravice od nje odkupila Ludvik Vodnik in Anton Knez, vendar pa sta tiskarno vodila še pod starim imenom »Tiskarna Slatnar, d. z. o. z.«.

100 + 2

načina
varčevanja

Josip Jurčič

JURIJ KOZJAK

Riše: Jelko Peternejl

Priredba: M. Zrinski

43. »Saj sem vedel, da si zajče nature,« odgovori cigan. »Kase ne vzameš nič, na tuja ramena bi rad naložil hujše. No, naj bo, vzamem ga, dal pa boš več kot sto zlatnikov. Kaj naj torej storim z dečkom, ki ti je trn v oči?« »Proti večeru hodi z menihom v vas pod lipo. Če prideš s svojimi pajdaši,« Petra prešine nekoliko groza, »lahko fanta odpelješ, nihče se ne bo domislil te tovarišije,« lahko fanta odpelješ, nihče se ne bo upiral. Meniha pa pusti živega, da bo pričal, da ga ne umori, temveč ga odpelji daleč, da ga ne bo več...

44. Potem obljubi Peter svojemu novemu sodelavcu dvesto zlatnikov, saj bo s tem povzročil njegovemu bratu hujše, kakor da bi ga umoril... Prijazno do grada. Vrata, ki je v svoji stražnici še svetil, kjer je pričakoval gospoda, naglo spusti viseči mostič, da stopi Peter s ciganom na dvorišče. Vse je spalo, le da hlapec čuvaja sta zaspano hodila po obzidju in gledala v megleno dolino. Peter stopi v svojo čumnato in odšteje svojemu divjemu spremljevalcu odkupnino zase in za hlapca.

45. Doda mu še polovico krvavega plačila, polovico pa mu obljubi po opravljenem delu. Cigan odjezdí z gradu. Vrata bi ga rad sicer nekaj ne ravno prijaznega vprašal, a si je premislil, ker je bil mož prišel z gospodom. Kmalu potem dospeta hlapec, vsa v strahu. Predramita vse tovariše s svojimi grozljivimi pripovedmi, kako so jih hoteli obesiti črni ljudje, še groznejši od Turkov. Nihče ni jima ne veroval, če ne bi pokazala, kako so se jima vrvi na rokah zajedle v kožo do krvi.

NESREČE

NEENADOMA ČEZ CESTO

Kranj - V petek, 24. oktobra, nekaj po 10. uri dopoldne se je na Cesti 1. maja pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Mladin Bukara (roj. 1962) iz Kranja je peljal proti centru mesta; v isti smeri je po bankini hodila tudi Mateja Vizjak, stara 7 let, iz Kranja. Ko je bil avtomobil že vzporedno s pešakinjo, se je ta odločila za prečkanje ceste, stekla je nekaj korakov in trčila v zadnji del avtomobila ter padla. Ranjeno so prepeljali k zdravniku.

V NESREČI ZLOMILA NOGO

Jesenice Na Cesti Franceta Prešern se je v petek, 24. oktobra, nekaj po 17. uri pripetila prometna nezgoda. Voznica osebnega avtomobila Branka Golc (roj. 1954) z Boh. Bole je vozila od železarnice proti Gradinu. Pri hiši št. 28 je nenadoma stekla z leve strani čez cesto Jasmina Malkoč, stara 6 let, tako da se je avtomobil zadel. Z zlomljeno nogo so Jasmino prepeljali v jeseniško bolnišnico.

TOVOR ZADEL MOTORISTA

Lesce - V petek, 24. oktobra, ob 17.30 se je na magistralni cesti med Leskami in Vrbo pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Karel Leskovšek (roj. 1924) z Jesenic je peljal proti Zirovnici, vozil pa je tudi prikolico naloženo s popornimi lesenimi stebri. Ker je bil tovornjak nepravilno naložen, ga je med vožnjo začelo zanašati; iz navedene smeri pa je tedaj pripeljal voznik motornega kolesa Bogomir Valic (roj. 1959), ki se je sicer umikal v desno in zaviral, vendar pa je del tovora zadel njegovega sopotnika Antona Osterca iz Lesca, tako da sta padla. Oba so huje ranjena prepeljali v jeseniško bolnišnico.

PADLA S KOLESOM

Ribno - V petek, 24. oktobra, ob 17.30 se je na lokalni cesti Ribno-Bodoče pripetila prometna nezgoda s kolesom. Slavica Kopar (roj. 1949) z Ribna pri Bledu je peljala proti Bodoču na kolesu oba svoja otroka. Pri vožnji po klancu navzdol je desetletna hčerka vtaknila nogo v prometno kolo, zaradi česar so vsi padli. Slavica Kopar je bila v nesreči huje ranjena in so jo prepeljali k zdravniku.

NEPRAVILNO PREHITEVANJE

Kranj - V soboto, 25. oktobra, ob 12.40 se je na Gorenjesavski cesti pripetila prometna nezgoda zaradi nepravilnega prehitevanja. Voznik osebnega avtomobila Marjan Čufer (roj. 1942) iz Kranja je vozil od Jesenic proti obvoznici; pri podvozu pod železniško progo je prehiteval avtomobil Branka Hervatina iz Kranja, ki ga je vozil Anton Prahnik iz Sp. Bitenja. V nesreči ni bil nihče ranjen, škode na vozilih pa je znašala 90.000 din.

TRČIL V PARKIRAN AVTO

Kranjska gora - Na lokalni cesti v Črtenjah se je v soboto, 25. oktobra, ob 15.45 pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila nemške registracije Marko Kolar (roj. 1956) iz Kranjske gore je bil tako vinjen, da v ovinku ni mogel zavirati desno, pač pa je peljal kar naravnost in zato trčil v parkiran avtomobil Janija Pogačnika z Jesenic, od tu pa je avto odbilo v desno v prometno ograjo. Voznik je nato zapeljal nazaj in nato izstopil ter zapeljal kraj nesreče. Za volan je nato sedel lastnik avtomobila Erlich Schuster, ki je zapeljal proti mejnemu prehodu Rateče in nato še na avtomobilsko sedlo, vendar pa so bili avtomobil in prometna nezgoda obveščeni o prometni nezgodi.

AVTO S CESTO

Škofja Loka - Na lokalni cesti Breznica se je v nedeljo, 26. oktobra, ob 18.15 pripetila huda prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Franc Tavčar (roj. 1962) z Škofje Loke je vozil zastavo 750, nima pa tudi vozniškega izpita, zato je avtomobil zapeljal s ceste in trčil v drevo. V nesreči je bil huje ranjen sopotnik Simon Kozuh iz Škofje Loke, lažje pa Ivan Bokal, medtem ko se sopotniku Tomislavu Kozuhu ni pripetilo nič. Avtomobil je uničen.

PADEL Z MOTORJEM

Škofja Loka - Na Kidričevi cesti se je v nedeljo, 26. oktobra, ob 18.30 pripetila prometna nezgoda. Voznik motornega kolesa Slavko Križnar (roj. 1962) iz Škofje Loke je peljal proti Trati, med vožnjo pa mu je blatnik padel med kolo in je zaradi tega padel. Ranjenega so prepeljali k zdravniku.

JELEN SKOČIL NA CESTO

Kranj - V nedeljo, 26. oktobra, ob 19.30 se je na magistralni cesti med Bistrico in Naklom pripetila prometna nezgoda. Voznica osebnega avtomobila Darja Slabe (roj. 1957) iz Kranja je peljala od Podtabora proti Kranju v koloni vozil. V bližini podvoza za Bistrico ji je pred avto nenadoma skočil jelen; avtomobil je žival zadel, nato pa je avto odbilo še v desno v drsno ograjo, od tam pa nazaj na levi vozni pas. Kolona vozil se je ustavila in vozniki so skušali avtomobil odstraniti s ceste, dva voznika pa sta vsak na svoji strani ceste ustavljala vozila in jih opozarjala na zastoj na cesti. Iz smeri Nakla je tedaj pripeljal voznik osebnega avtomobila Jože Ostremar (roj. 1914) z Bleda, ki so ga prav tako opozarjali na počasnejšo vožnjo, vendar pa je kot kaže spregledal, da kolona vozil iz nasprotnne smeri stoji, tako da je s precejšnjo hitrostjo trčil v avtomobil Slabetove. Ljudje, ki so stali blizu, so še pravočasno odkročili. Voznica je bila v nesreči huje ranjena. Škode na vozilih je za 60.000 din. L. M.

Zabodel z nožem

Kranj - V sredo, 15. oktobra, okoli 20. ure je v gostilni Pri Zajcu v Lahovčah Janez Rožman (roj. 1940) iz Lahovč z nožem zabodel Andreja Branka (roj. 1947) iz Komende. Delavci oddelka milice Cerklje so za dogodek zvedeli šele 22. oktobra. Ugotovili so, da je Brank žalil Rožmana in zahteval, naj mu plača pijačo, kar pa je ta odklonil in zapustil lokal. Čez čas se je vrnil, Brank pa ga je spet žalil in celo udaril po obrazu. Tedaj pa je Rožman potegnil iz žepa nož in Branka zabodel v trebuh. Ranjenega so prepeljali v Klinični center.

Zdrsel po listju in se ubil

Jesenice - V nedeljo, 26. oktobra, okoli 13. ure so odšli v gozd na Mežakljo Janez Meglič, star 16 let, Robi Kalan, star 11 let, in Igor Režek, star 13 let. Meglič je hodil po desni strani hudournika. Kalan pa levo, medtem ko se je Režek odločil za pot po strugi hudournika. Na mokrem in spolzkem listju pa mu je spodrsnilo in je zdrsel po kamenju v dolino. Ko sta druga dva prišla do njega, sta lahko ugotovila, da je huje ranjen in sta zato odšla po pomoč. Ko so kasneje na kraj nesreče prišli miličniki postaje milice Jesenice, je bil Režek že mrtev, pa tudi zdravnik, ki je tudi prišel, mu ni mogel več pomagati.

Gorska nesreča

V petek, 24. oktobra, dopoldne se je v Grdem Grabnu pod Kočno ponesrečil Jernej Hadalin iz Kranja. Hadalin je skupaj z Emilom Humarjem sestopal s Kočne, pri tem pa mu je spodrsnilo, padel je okoli 6 metrov po skalah in si zlomil nogo ter dobil še druge rane. V dolino so ga prenesli gorski reševalci iz Kranja.

Razstava ptic

Tržič - Društvo za varstvo in vzgojo ptic Kalinka iz Tržiča je v soboto in nedeljo v domu družbenih organizacij priredilo šesto razstavo ptic pevk in papig. Na razstavi je z najlepšimi primerki lipokrom in melanin kanarčkov ter križancev sodelovalo sedemnajst članov društva iz Tržiča, Radovljice in Kranja. Obiskovalci so lahko videli še papige in nekatere vrste ptic tudi kupili. Šampion razstave je bil kanarček iz skupine melanin, last Aloja Skubica iz Kranja. Vse ptice je namreč pregledal in ocenil mednarodni sodnik. Z najboljšimi bodo člani društva sodelovali na letošnjem republiškem in državnem prvenstvu v Ljubljani. Doslej so na teh tekmovanjih dosegali zelo dobre uspehe in posegali celo po medaljah. H. J.

Jubilej gasilcev kranjske občine

Zaupanja niso zatajili

Gasilska zveza občine Kranj s prek 3000 člani slavi 25. obletnico delovanja - Ljudje cenijo in zaupajo gasilski organizaciji, ji pomagajo, saj je le strokovno usposobljena in tehnično opremljena kos vedno zahtevnejšim nalogam - Obetavni sadovi samoupravno organiziranega varstva pred požari

Proslava 25. obletnice občinske gasilske zveze Kranj. O delu in nalogah zveze je govoril njen predsednik Vili Tomat - Foto: J. Košnjek

KRANJ - Gasilska himna, ki jo je zapel mešani pevski zbor z Visokega, in pozdrav pionirjev iz Mavčič je bil uvod v petkovo slovesno proslavitev 25. obletnice delovanja občinske gasilske zveze Kranj, eno od manifestacij, ki so jo v kranjski občini pripravili v tednu varstva pred požari. Slovesne seje so se razen delegatov gasilskih društev kranjske občine, ki so zastopali prek 3000 gasilcev, udeležili republiški sekretar za ljudsko obrambo Martin Košir, predstavniki kranjske občinske skupščine, izvršnega sveta in družbenopolitičnih organizacij Stane Božič, Milan Bajželj, Jože Kavčič in Franc Thaler ter predstavniki gasilskih organizacij Slovenije in Gorenjske, inšpekcijskih služb in vseh, ki že leta sodelujejo s kranjskimi gasilci. Na slovesnosti so po-

S SODIŠČA

Pobral tuj denar

Znanec, s katerim je nezaposleni M. K., star 41 let, iz Tržiča, februarja lani sedel v bifeju avtobusne postaje v Tržiču, je bil preveč vinjen, da bi opazil, kako mu je na tla padel bankovec za 1000 din. M. K. pa je denar opazil, ga pobral in spravil v svoj žep, zanj pa si je kasneje kupil nekaj hrane. Kasneje je sicer ukradeni denar že vrnil, vendar pa ga je sodišče zaradi te tatvine obsodilo na tri mesece zapora. Resda znesek odvzetega denarja ni ravno visok in za tatvino se je odločil šele takrat, ko je denar padel na tla, vendar pa je sodišče moralo upoštevati kot obtežilno, to da je bil M. K. že nekajkrat kaznovan zaradi premoženjskih deliktov in prav sedaj prestaja zaporno kazen enega leta in enajstih mesecev zapora; sodišče mu je zato izreklo enotno kazen dveh let zapora.

Ne prispeva k vzdrževanju otroka

Čeprav je bila že pred petimi leti z odločbo oddelka za splošne zadeve in družbene službe skupščine občine Tržič določena preživnina za trinajstletnega sina dokaj nizka, pa Blagoje M. iz Tržiča kljub temu že od konca leta 1975 ni prispeval ničesar materi, ki vzdržuje njegovega doraščajočega otroka. Izgovor, da ne more prispevati ničesar k vzdrževanju sina, ker je nezaposlen, nikakor ne more biti sprejemljiv in pomeni le beg od obveznosti. Redno zaposlitev pa mu je vsekakor močno oteževalo dejstvo, da je vdan alkoholu; vendar pa je zdravljenje vse doslej odklanjal. Ko je temeljno sodišče v Kranju pretehtalo ta dejstva, se je določilo, da Blagoje M. zasluži zaradi kaznivnega dejanja neplačevanja preživnine kazen šestih mesecev zapora; obenem pa mu je sodišče izreklo tudi varnostni ukrep obveznega zdravljenja alkoholizma.

pred požari vložena družbena sredstva. Zaradi tega imajo na primer gasilci kranjske občine 34 kilometrov cevi, 80 brizgaln, 38 vozil, 32 domov, 75 protipožarnih bazenov in še bi lahko naštevali. Pa vendar ta opremljenost ne zadostuje, če vemo, da imamo po domovih in tovarnah na tisoče ton snovi, ki se lahko ob najmanjši človekovi ali tehnični napaki vžge, gasilci pa za tako zahtevne naloge še niso zadovoljivo opremljeni. Morali bomo najiti sredstva za opremo in usposabljanje gasilcev in občanov, da bo naša varnost večja, da bomo bolj samozavestno ravnali in ocenili, kakšna je stopnja požarne ogroženosti določene okolje. Ocene požarne ogroženosti morajo biti osnova za ukrepanje, preventivo in nabavo opreme. Gasilstvo ni več klasična »požarna bramba«, ampak je njegovo poslanstvo družbeno širše, povezano z vsemi dejavniki, od civilne zaščite do zavarovalništva, ki je velik pomolčni gasilstva. Ta veriga ne sme biti nikjer pretrgana, prav tako pa ne bi smelo biti primerov, da na primer ena od velikih kranjskih delovnih organizacij nima svojega gasilskega društva. Gasilstvo takšnih primerov ne zasluži.

J. Košnjek

Servis bo v Peku

Tržič - V sredo so se v Tržiču sestali delegati skupščine občinske požarne skupnosti. Med drugim so poslušali poročilo o delu izvršnega odbora ter o dotoku in porabi denarja v prvih devetih mesecih. V tem obdobju je skupnost izkoristila približno polovico načrtovane letošnje vsoote, saj nekaterih naložb še niso uresničili.

Občinska požarna skupnost je letos največ denarja namenila za delo gasilskih društev ter za nakup orodja in opreme. Financirala je obnovo gasilskega doma v Lomu in Lešah ter gradnjo požarnih bazenov v več krajevnih skupnostih.

Na skupščini so se delegati tudi sporazumeli, da bodo servisno službo v zvezi s pregledi, popravili in polnjenjem gasilskih aparatov po novem opravljali v tovarni Peko. Servis bo začel delati prihodnje leto, decela pa bo zaživel šele v drugem četrtletju, saj imajo v Peku precej težav z nakupom nekaterih vrst opreme.

Strokovna dela za občinsko požarno skupnost bodo v novem letu opravljeni v skupni strokovni službi interesnih skupnosti gospodarskih dejavnosti, s čimer bo delo bolj kvalitativno in sprotno. Dogovorili so se še o pripravah na volitve delegatov v novo skupščino, ki bodo sredi decembra, ter sprejeli popravek plana za letos in za naslednje srednjeročno obdobje.

H. J.

ALPETOUR
TOZD Potniški promet Kranj

OBVESTILO!

Cenjene potnike obveščamo, da bodo na dan 31. 10 in 1. 11. 1980 vozili izredni avtobusi na liniji GLOBUS - POKOPALIŠČE - GLOBUS in sicer:

1. avtobus					
GLOBUS	8.00	8.30	9.00	do	18.00 vsake pol ure
Evropa	8.02	8.32	9.02		18.02
Planina Šola	8.04	8.34	9.04		18.04
Planina trgovina	8.06	8.36	9.06		18.06
POKOPALIŠČE	8.08	8.38	9.08		18.08
Ručigajeva PETROL	8.10	8.40	9.10		18.10
Prmskovo	8.12	8.42	9.12		18.12
Vodovodni stolp	8.14	8.44	9.14		18.14
Zdravstveni dom	8.16	8.46	9.16		18.16
Dijaški dom	8.18	8.48	9.18		18.18
GLOBUS	8.20	8.50	9.20		18.20
2. avtobus					
GLOBUS	8.15	8.45	9.15	do	17.45 vsake pol ure
Avtobusna postaja	8.17	8.47	9.17		17.47
Dijaški dom	8.19	8.49	9.19		17.49
Zdravstveni dom	8.20	8.50	9.20		17.50
Vodovodni stolp	8.22	8.52	9.22		17.52
Prmskovo	8.24	8.54	9.24		17.54
Ručigajeva PETROL	8.25	8.55	9.25		17.55
POKOPALIŠČE	8.27	8.57	9.27		17.57
Planina trgovina	8.29	8.59	9.29		17.59
Planina Šola	8.31	9.01	9.31		18.01
Evropa	8.33	9.03	9.33		18.03
GLOBUS	8.35	9.05	9.35		18.05

Opomba: Dne 31. 10. 1980 prva vožnja ob 9.00 in 9.15 dne 1. 11. 1980 prva vožnja ob 8.00 in 8.15
Cena: 6 din
Se priporoča ALPETOUR!

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT KRANJ
— z n.sol.o., Kranj, C. JLA 2
TOZD KOOPERACIJA RADOVLJICA

objavlja

na podlagi sklepa Komisije za delovna razmerja
naslednja prosta dela oziroma naloge
na DELOVIŠČU BLED:

VODENJE DELOVIŠČA BLED

Posebni pogoji: — diplomirani inženir kmetijstva
— 1 leto delovnih izkušenj v kmetijstvu

MOLŽA KRAV

Posebni pogoji: — KV živinorejec,
— 1 leto delovnih izkušenj v živinoreji

NOČNO DEŽURSTVO

Posebni pogoji: — KV živinorejec ali delavec brez poklica,
— smisel za delo z živino ali pravilen odnos do družbene lastnine,
— poznavanje požarno-varnostnih ukrepov in poznavanje dela čuvajske službe,
— prijavi se lahko tudi upokojenci

Kandidati naj pošljejo pismene prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev Splošno kadrovskemu sektorju KŽK Kranj, C. JLA 2, v 15 dneh po objavi.

TRIGLAV KONFEKCIJA
p.o.
Kranj, Savska c. 34

objavlja prosta dela in naloge

ČIŠČENJE PROSTOROV

Pogoj: dokončana osemletka in splošna zdravstvena sposobnost

Poskusno delo za objavljena dela in naloge je 2 meseca. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih del sprejemamo 15 dni po objavi na gornji naslov.

Kandidati bodo povabljeni na informativni razgovor. O izidu izbora bodo kandidati obveščeni najkasneje v 30 dneh po veljavnosti objave.

METALKA

TOZD TRIGLAV n.sol.o.
TRŽIČ

objavlja prosta dela in naloge

VODJE PROIZVODNJE JEKLENIH SIDER

Delo se združuje za nedoločen čas. Pogoji so:
— strojni tehnik,
— tečaj iz varstva pri delu,
— 4 leta delovnih izkušenj

Poskusni rok traja 3 mesece.

Rok za prijave je 30. 10. 1980. Kandidati naj pošljejo prijave na naslov Metalka Ljubljana, TOZD Triglav n.sol.o., Bistrice 132, Tržič.

MALI

telefon
23-341

OGLASI

Oglasi pod šifro so zaupni, zato naslovov ne dajemo. Prejemnik sam odloči ali na ponudbo odgovori ali ne.

PRODAM

Prodajam KRIZANTEME — bele, rumene, velikocvetne, PAJKOVCE in MARJETKE, vseh vrst. Polajnar M. Dvorska vas 27, Begunje 8896
Prodajam zimsko JABOLKA. Strankovlje 4, Kranj 8901
Poceni prodajam komplet DNEVNO SOBO, LONČEN KAMIN in KUHINJSKO NAPO. Tel.: 064-61-830 9002

Prodajam neškropljena ZIMSKA JABOLKA. Humer, Cirilova 14, Kranj (Oreh) 9101
KRIZANTEME — velikocvetne, PAJKOVCE in MARJETKE. prodajam. Sr. Bela 6, Preddvor 9102
Prodajam dobro ohranjeno SPALNICO. Kranj, Zanova ul. 11 9103
Prodajam JABOLKA na drevju: voščenke in bobovce, po zelo ugodni ceni. Stenovec, Cerklje 21 9104

SMREKOVA DRVA, od starejšega ostrejša, primerna za kurjavo krušnih peči, žganjekuho in podobno kurjavo; nov 80-litrski BOJLER (vodoraven, stropni) in 2 GASPERČKA, poceni prodajam. Škrjanec Peter, Senično 13, Tržič 9105
Prodajam termoakumulacijsko PEČ AEG, 2,5 kW, električni STE-DILNIK gorenje in GRAMOFON traviata stereo. Kajuhova 10, Kranj, tel. 23-363 9106

Prodajam MIVKO. Naslov v oglasnem oddelku 9107
Prodajam OTROŠKO POSTELJO z vložkom in prešito odejo za 1500 dinarjev. Ogled v novem stolpiču, Solska ulica, Stražišče, pri Reberšek 9108

Prodajam HRUŠKE moštarice in zimsko JABOLKA. Hlebce 26, Lesce 9109

Prodajam suha bukova DRVA. Trstenik 10, Golnik 9110
Prodajam SREBRNO LISICO. Telefon 27-538 9111

Poceni prodajam novo PEČ na olje EMO — Celje in plinsko SVETILKO. Telefon 27-447 9112

Prodajam zimsko JABOLKA, 1 kg po 10 din. Novak Jože, Podreča 6, Mavčiče

Prodajam električno KLADIVO SKIL, otroško STAJICO, TRANSLATOR s kasetofonom. Kalan Jože, Staneta Žagarja 16, Kranj 9114

Prodajam 10 kv. m avstrijskega lamelnega PARKETA. Rajgelj Ivan, Kutinova 16, Kranj 9115

Ugodno prodajam hrastova cvetna GARAZNA VRATA jelovica. Gorče 32, Golnik 9116

Prodajam 450 kg težkega plemenitega VOLA. Strahinj 1, Naklo 9117

Prodajam RADIO HI-FI stereo z dvema zvočnikoma. Dodič Zdenko, Bistrica 19, Podbrezje 9118

Prodajam suha bukova DRVA, cena 800 din. Mohorič Alojz, Golica 7, Selca nad Škofjo Loko 9119

Prodajam STROJ za cepljenje mrtrskih drv. Gabrk 5, Škofja Loka 9120

Prodajam trodelno VRTNO OGRAJO (železno) ali zamenjam za varilni APARAT. Ogled v sredo, četrtak, petek popoldan. Križaj, Kidričeva 4, Škofja Loka 9121

Po ugodni ceni prodajam PUNTI in BANKINE. Rajgelj Jože, Zanova c. 43, Kranj 9122

Prodajam OKNO, dimenzije 155 x 130 z roletom. Okno je dvojnokratno zastekljeno. Kavčič Tone, Kuratova 17, Kokrica 9123

Prodajam suhe jesenove PLOHE brez grč, debelina 8 cm, primerne za kolarje. Moste 60, Zirovnica 9124

Prodajam 40 kv. m smrekovega OPAZA, II. vrste. Naslov v oglasnem oddelku 9124

KUPIM

Kupim rabljeno termoakumulacijsko PEČ, 2 do 6 kW. Tel. 62-88 9125

Kupim POSNEMALNIK za moko; in prodajam 100 suhih BUTAL. Pintar, Vešter 16, Škofja Loka 9126

Kupim rabljeno nakladalno POKOLICO, 15—19 kub. m. Zelen Blenkuš, Kranjska gora, Gasilska 9127

VOZILA

FORD TAUNUS 1600 XL, letnik izdelave 1973, ugodno prodajam. Informacije po tel. (064) 28-683 do 14. ure 9128

Prodajam VW, letnik 1968. Popovnik Srečko, Zaloše 13, Podnart 9129

Ugodno prodajam AMI super, letnik 1974. Zvan Jure, Zasip, Piškoverc Bled 9130

FIAT 850, dobro ohranjen, prodajam tudi na kredit. Egart, Dolnas vas 45, Selca 9131

Prodajam LADO 1200, letnik 1970. Poženik 16, Cerklje 9132

Prodajam MOPED tomos avtomatik 3 M, star 3 mesece, prevožen 1100 km. Brce Martin, Hrastje 9133

Prodajam neregistriran FIAT 127. Mazzini Adolf, Partizanska 45, Škofja Loka, tel. 064-61-151 9134

FIAT 125-PZ, v voznem stanju prodajam. Podgorje 86, Kamnik 9135

Prodajam avto AUSTIN 1300, letnik 1970. Kranj, Zanova ul. 11 9136

Prodajam LADO 1600 letnik 1970. Telefon 23-992 9137

SŽ VERIGA LESCE

Komisija za delovna razmerja DSSS razglašča prosta dela in naloge

PROJEKTANTA II

Zahteva poklic: — elektro inženir
Delovno znanje: — 48 mesecev v poklicu ali delovno mesto profila tehnika na projektiranju strojev in naprav
Funkcionalno znanje: — pasivno znanje angleškega ali nemškega jezika

Kandidati naj vložijo pismene prijave najkasneje v 15 dneh po objavi na naslov SŽ Veriga Lesce — Kadrovska služba.

Kandidati bodo seznanjeni z rezultati objave v 15 dneh po preteku prijavnega roka.

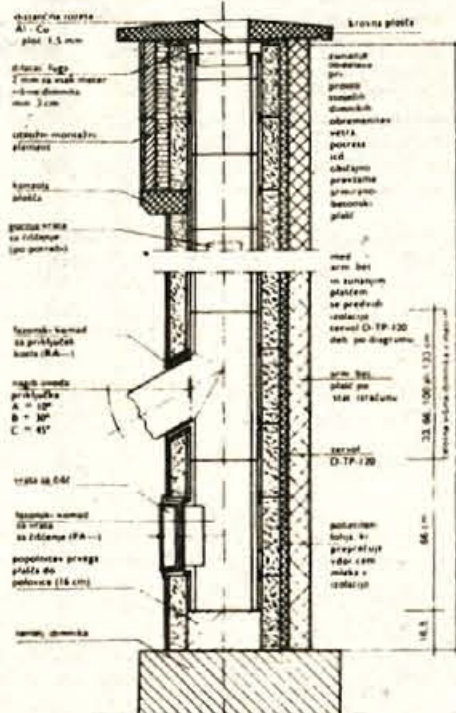
INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA GRADNJA ŽALEC

SCHIEDEL MONTAŽNI DIMNIK

TEHNIŠKE PREDNOSTI
Troslojni montažni dimnik po sistemu SCHIEDEL je industrijsko izdelan gradbeni element, ki po svoji konstrukciji in kvaliteti uporabljenih materialov zagotavlja brezhibno delovanje in izredno trajnost. Okrogli presek, notranja šamotna cev in večslojna konstrukcija so temeljne značilnosti sistema.

— okrogli presek zagotavlja: najugodnejši pretok dimnih plinov pri minimalnem preseku, ter najnižjih uporih, omogoča najlažje čiščenje
— notranja šamotna cev je: ognjeobstojna, kislino odporna, plinotesna, odporna na spremembe temperature in ima zadostno trdnost tudi za visoke dimnike
— Večplastna konstrukcija omogoča: prosto dilatiranje v vseh smereh, poljubno izolacijo, visoko trajnost, enostavno montažo.

ŠIROKO PODROČJE UPORABE
SCHIEDEL-YU-dimniki se uporabljajo za vse vrste goriv (trda, tekoča, plinasta), kakor tudi za razne moči kotlov od 5000 kcal/h pa do 8.000.000 kcal/h. Dimniki Ø 13,5, Ø 16 in Ø 20 se uporabljajo tudi kot zbirni dimniki z več priključki v raznih etažah, kar predstavlja velike ekonomske prednosti.

Industrija gradbenega materiala GRADNJA ŽALEC
UPRAVA ŽALEC
telefoni: (063) 710-740, 710-741, 710-719, 710-773
telex: 33533 YU — SIGRAD
PROIZVODNJA, PRODAJA IN TEHNIŠKE INFORMACIJE
Latkova vas pri Preboldu
telefoni: (063) 722-027, 722-078, 722-089, 722-151, 722-144

Upravni organi in strokovne službe občine Kranj preključujejo razpisana dela in naloge v Upravi inšpekcijskih služb za Gorenjsko od 8. do 12. točke, ki so bila objavljena v glasilu »Glas« dne 24/10-1980.

Razpisana dela in naloge preključujemo zaradi pomote in zaradi dodatnih sprememb.

Pravilna objava se glasi:

Uprava inšpekcijskih služb za Gorenjsko razpisuje naslednja prosta dela in naloge:

1. TRŽNI INŠPEKTOR
— za območje občine Škofja Loka

Pogoji:

— višja strokovna izobrazba ekonomske ali biotehniške smeri,
— tri leta delovnih izkušenj,
— trimesečno poskusno delo

2. URBANISTIČNI INŠPEKTOR
— za območje občine Škofja Loka oz. Tržič

Pogoji:

— višja strokovna izobrazba — gradbenik ali arhitekt,
— pet let delovnih izkušenj,
— trimesečno poskusno delo

3. POMOČNIK URBANISTIČNEGA INŠPEKTORJA
— za območje občine Škofja Loka oz. Tržič

Pogoji:

— srednja strokovna izobrazba gradbene smeri,
— eno leto delovnih izkušenj,
— dvomesečno poskusno delo

4. POMOŽNA ADMINISTRATIVNA DELA — DVA DELAVCA
— za območje občine Kranj oz. Škofja Loka

Pogoji:

— poklicna šola administrativne smeri,
— šest mesecev delovnih izkušenj,
— 45-dnevno poskusno delo

Za razpisana dela in naloge bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Od kandidatov pričakujemo moralno politično neoporečnost in pravilen odnos do samoupravljanja.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Upravni organi in strokovne službe občine Kranj — Splošne službe, Kranj, Trg revolucije 1 najkasneje v 15 dneh po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni pismeno, najkasneje v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

**Ustanovni odbor
Društva proti
mučenju živali**

Spoštovani občani, vabimo vas na občni zbor, ki bo v četrtek, 13. novembra 1980 v prostorih Doma upokojencev (klet) na Planini, ob 16. uri. Predvajali bomo tudi film "Pomor ptičev", ki je bil predstavljen na Kongresu društev v Berlinu, na ogled bo slikovni dokumentarni material. Da bo udeležba čim številnejša, prosimo, da obvestite vse somišljenike in prijatelje živali.

Zamenjam vožen avto ALFA ROMEO 1300 TI za traktor ferguson 35 ali zator 25-35. Robič Branko, Kranjska gora, Smerinje 1 9127
Ugodno prodam DIANO 6, registrirano do septembra 1981. Ogled od 15. ure dalje. Brilly, Kranj, Tomšičeva 24 9128

**lesnina
KLANJ JESENICE**

Prodajam ŠKODO 110 L, letnik 1976, registrirano do 15.10.1981. Ogled vsak dan popoldan. Miljič Peno, Milje 9, Kranj 9130
Prodajam dobro ohranjen ZASTAVO 750, letnik 1968. Telefon 23-415 9131
Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1974, cena 2 SM. Likar Marjan, Staneta Žagarja 25, Kranj 9145
CZ 350, 7.000 km, nujno poceni prodajam. Vojo, Pot za krajem 28, Kranj - Orehek 9146

Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1969, v voznem stanju. Podnart 63.

Kopiraj CP Glas, Kranj, Stavek TK Gozjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska pravica, Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. - Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-003-31999 - Telefoni: n. c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-860, komercialna - propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341. Gyročno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Prodajam avto ŠKODA 100-L, letnik 1970, po delih. Informacije po tel. 24-301 v popoldanskem času 9135

ZAPOSILITVE

Takoj zaposlim KV instalaterja CK ali vodovoda. OD po dogovoru. Stare Franc, Krašnova 5a, Kranj

ŠOFER s poklicno šolo in dveletnimi izkušnjami, išče delo. Šifra: Dober šofer 9140

STANOVANJA

Pošteno dekle išče SOBO v Kranju ali okolici. Lahko pomaga v gospodinjstvu ali varuje otroke. Šifra: Poštena 9152

V najem vzamem ogrevano SOBO z možnostjo pranja in kuhanja ali GARSONJERO v Kranju, za dobo 3 let. Nudim enoletno predplačilo. Telefon 25-661 - int. 233 popoldan; 064-23-702 popoldan 9134

Iščem enosobno ali dvosobno STANOVANJE na Bledu ali v okolici: Šifra: Bled 9135

Iščem SOSTANOVALCA. Pot na Jošta 28, Kranj 9136

Dvosobno STANOVANJE, lahko neopremljeno, v Kranju ali bližnji okolici, nujno najemem za dve leti. Predplačilo eno leto. Ponudbe pod: Pošten - soliden 9137

POSESTI

Kupim staro HIŠO ali ZEMLJIŠČE za hišo. Plačam takoj v devizah ali dinarjih. Paukovič Rajko, Zasavska 10, Kranj 9138

Zamenjam HIŠO v Gozd Martuljku za dvosobno stanovanje ali GARSONJERO (z doplačilom). Šifra: Okolica radovljiške občine 9139

PIREDITVE

PLES v dvorani na Primskovem je vsako nedeljo. Igra ansambel TRGOVCI. 9083

OBVESTILA

Sedaj je pravi čas za SAJENJE VRTNIC in DRUGIH OKRASNIH DREVNIN (LISTAVCI - IGLAVCI). Bogato izbiro le teh vam nudi DREVESNICA TUŠEK - Vodice nad Ljubljano. Odprto vsak delavnik od 8. do 17. ure 9147
KRIZANTEME - VELIKOCVETNE, PAJKOVCE in MARJETKE v različnih barvah, dobite v vrtnariji GOMZI, Podbrezje 135 9079

VSA PEDIKERSKA DELA, opravljam ob ponedeljkih od 15. do 19. ure. JAVŠOVEC, Staneta Žagarja 39, Radovljica. Informacije po telefonu 75-655 9148

Kvalitetno izvajam MONTAŽO CENTRALNEGA OGREVANJA. Ponudbe sprejemam na naslov: Zakotnik Brane, Kropla 3 - v večernih urah.

IZGUBLJENO

Izgubljena je bila ženska ZAPESTNICA z vgraviranim imenom "Mojca 20/5". Najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne, ker je drag spomin. Ropret, Dvorje 52, Cerklje 9149

POZNANSTVA

Vdovec, upokojen, z lepim domom, iščem gospodinjico. Samo resne ponudbe pod šifro: Lepa Gorenjska 9141

OSTALO

Iščem VARSTVO za otroka, starega devet mesecev, v dopoldanskem času, na Bledu ali bližnji okolici. Informacije po tel. 064-77-511 9150

V najem vzamem GARAZO v bližini Vodovodnega stolpa; ter vzamem otroka v VARSTVO. Naslov v oglasnem odelku. 9151

ZAHVALA

Ob boleči izgubi hčerke, sestre in tete

IVANKE ERŽEN

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, sodelavcem: Alplesu iz Železnikov, LTH, Klavnice in SGP Tehnika iz Škofje Loke za izraze sožalja, darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti.

Posebna zahvala strežnemu osebju iz Centra slepih v Škofji Loki in g. župniku za poslovlilni obred.

Vsi njeni!

Žaljuoči vsi domači!

Strmica, Bukovica, Škofja Loka, 21. oktobra 1980

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame in tašče

MARIJE MARINŠEK

roj. Poklukar

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so obiskovali mamo med njeno težko boleznijo, jo tolažili in ji nudili pomoč. Posebno smo hvaležni sestri Ireni za nesebično pomoč in nego, dr. Bajžlju za zdravljenje na domu, dekanu Bahorju za poslovlilni obred.

Zahvaljujemo se delovnim skupnostim O. S. Planina Kranj in O. S. Bovec za izraze sožalja in poklonjeno cvetje ter pevcem za žalostinke. Hvala vsem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, darovali cvetje ter spremili mamo na njeni zadnji poti.

Silva in Helena z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, sestre, stare mame in tete

CILKE POTOČNIK

roj. Varl

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo izrekamo dobrim sosedom za pomoč v najtežjih trenutkih, dr. Černetu in zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Jesenice za dolgotrajno zdravljenje, Radojki za poslovilne besede in pevcem iz Krope za lepo zapete pesmi. Hvala tudi sodelavcem iz kemične tovarne Podnart, Zavarovalni skupnosti Triglav Jesenice, KŽK Kranj in g. župniku za poslovlilni obred.

Še enkrat vsem, ki ste sočustvovali z nami, iskrena hvala!

Žaljuoči njeni najdražji!

Rovte, 20. oktobra 1980

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, starega očeta, sina, brata, tasta, strica in svaka

JOŽETA BITENCA

iz Predoselj št. 17

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki so v težkih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, podarili vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Kirurškega oddelka Bolnice Jesenice. Hvala dr. Ažmanu in dr. Lahu za veliko prizadevnost, da bi ga ohranila pri življenju. Hvala kolektivom: Planike, Kokre - Globus in Osnovne šole Kokrica za podarjeno cvetje in organizacijama RK Predoselje in Britof za spremstvo s prapori. Hvala tudi tov. Sajovicu za poslovilne besede ob odprtem grobu in pevcem za žalostinke, kakor tudi g. župniku za obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaljuoči vsi njegovi!

OBLETNICA

naše drage mame, stare mame, tete in sestre

MARIJE KOVAČ

iz Arclina pri Vojniku

Že leto dni te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš.

Kako pozabiti to gomilo,
kjer srce tvoje spi,
ki nam je vdano bilo,
ki je hrepenelo in nas
ljubilo do zadnjega dne.

Žaljuoči otroci!

71

NEPOSREDNOST KOMBINIRANJA

Zopet usmerjanje kralja, ponovno na polje d8. Smisel poteze je v vezavi skakača na liniji d, kar omogoči belemu, da aktivira svojo damo in odstrani nasprotnikovo matno pretjno po liniji a. Črni se je vdal. Sledilo pa bi lahko:

- 4. ... Kd8;
- 5. Df8+ Kc7
- 6. Dd6+ Kd8
- 7. b3

Beli je dosegel položaj, v katerem mu ni težko uveljaviti materialne in pozicijske prednosti.

Diagram 132

Leningrad, 1924) podvojeni beli trdnjavi obvladujeta polodprto linijo f in pritiskata na kmeta f7. Beli je to izkoristil na naslednji presenetljivi način.

- 1. Df8+! Kf8;
- 2. Tf7+ Kg8
- 3. Se7+ Kh8.
- 4. Tf8+ Kg7
- 5. Tf7+ Kh6
- 6. Sg8+ Kg5

Do tu so se stvari odvijale pravzaprav samotočno. Beli je s šahi izsilil premik nasprotnikovega kralja na prosto. Črne figure trenutno ne morejo pomagati svojemu kralju, le dama preti udariti na polje g3. Beli je sedaj zaposlil še svojega kralja.

- 7. Kh2!
- Preti 8. h4+ Kg4 9. Le3 mat.
- 7. ... De2;
- 8. h4+ Kg4
- 9. Tf4+ Kh5
- 10. Kh3!!

Ponovna poteza s kraljem, tokrat še napadalnejša.

- 10. ... g5
- 11. g4+
- Črni se je vdal. Na 11. ... Kg6 sledi 12. h5+ Kg7 13. Tf7 mat.

**KRALJ JE TUDI
BOJEVNIK**

Kralj je zelo občutljiv na nasprotnikove napade. Vendar pa zaradi tega še ni nemočen, obsojen nedejavno čakati na izid spopada figur in kmetov. V nekaterih položajih tudi sam sodeluje v napadu, celo v matnem napadu na nasprotnikovega kralja. Praviloma pa razvije svoje igralne sposobnosti šele v končnici, ko se razredči število figur.

V položaju na diagramu 132 (LEVENFIŠ - GOTGILF:

Dr. Srećan Bardek (Nadaljevanje v naslednji številki)

Ranjenci rešeni, požar pogашen

Kovor pri Trčiču – V četrtek popoldne je bilo, okrog pol petih, ko je mirno vaško življenje prekinila sirena. Zagorel je Jurčkov hlev sredi Kovorja. Črn dim se je vil visoko v nebo, ogenj pa je postajal vse požrešnejši.

V nevarnosti ni bilo samo poslopje, ampak tudi živina, kmetijski stroji, pridelki in ljudje, ki so se v strahu za svoje premoženje znašli sredi ognjenih zuljev. Razen tega bi plamen vsak čas lahko zajel še sosednjo stanovanjsko hišo.

Le nekaj minut je preteklo od znaka za alarm, ko je proti Jurčkovemu hlevu že drvel gasilski avto. Pripeljal je izurjene reševalce, pripadnike enote civilne zaščite, ki so ranjencema brž stekli na pomoč. Ljudje so komaj spravili na varno prestrašeno živino, traktor in nekatere poljščine, ko se je avto že drugič ustavil pred prizoriščem požara. Tokrat je pripeljal gasilce.

Močna curka, ki sta po ceveh pritekla iz hidrantov, sta z dveh

strani zalila goreče poslopje. Plamen je postajal vedno manjši, ko je nadoma zmanjkalo vode. Gasilci so za vsak primer že prej pripravili tudi motorko za črpanje iz bližnjega vodnjaka. Ni minila minuta, ko sta bila curka spet močna kot prej.

V četrtr ure je bilo vse končano. Ranjenca sta bila rešena, požar pogашen.

Vaja, kakršno ob tednu požarne varnosti v Kovorju pripravijo vsako leto, je uspela. Pokazala je, da so gasilci in pripadniki enote civilne zaščite dobro pripravljene in da bi tudi v primeru resnične nesreče hitro ter učinkovito ukrepali.

Gasilsko društvo Kovor združuje prek tristo članov iz vseh štirih naselij krajevne skupnosti. Aktivnih je 63, med njimi tudi pionirska desetina. Na sploh imajo krajanji za to dejavnost zelo veliko posluha. Podpirajo vse akcije gasilcev, če je treba, tudi z denarjem.

Gasilski dom so v Kovorju zgradili 1934. leta. Letom primerno je iztro-

šen, majhen, nefunkcionalen. Člani društva, predsednik je Lovro Stare, se zavzemajo za gradnjo novega. Upajo, da ga bodo s pomočjo občinske požarne skupnosti postavili že v prihodnjem srednjeročnem obdobju.

Bolje so preskrbljeni z orodjem in opremo. Imajo gasilski avto, novo motorko, ki je zamenjala skoraj petdeset let staro, sicer za silo še uporabno, in vse, kar gasilci pač potrebujejo. V domu hranijo tudi opremo enote civilne zaščite. Ta je bila letos na občinskem tekmovanju

Močna curka vode sta planila po poslopju in požar hitro zadušila

najboljša, na republiškem pa je osvojila solidno dvajseto mesto, kar je največji uspeh tržiških ekip doslej.

Gasilci imajo razen vaje ob tednu požarne varnosti vsako leto še pet ali šest rednih vaj: suhih, mokrih, nočnih in dnevnih. Usmerjene so predvsem v preskušanje iznajdljivosti in sposobnosti vsakega člana posebej. Ti so se zadnjič v praksi izkazali letos, ko je na smetišču v Hudem izbruhnil precej velik požar in so ga zatrli s pomočjo tržiških gasilcev.

Razen sodobni opremi in rednim praktičnim vajam posvečajo člani društva veliko pozornosti tudi usposobljenosti hidrantov. Zavedajo se, da niti oprema niti izurjenost ne bi veliko koristili, če ne bi mogli hitro do vode.

H. Jelovčan

Sožitje narave in divjadi

Ljubljana – Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so v petek, 24. oktobra, odprli razstavo Narava-divjad-lovstvo, ki bo odprta do 2. novembra, pripravila pa sta jo Lovska zveza Slovenije in Zveza lovskih družin Ljubljana. To je po dveh letih spet velika lovška razstava z namenom prikazati celovitost našega lova, skrbi za divjad in naravno okolje, tako potrebno človeku in živalim. Razstava v Ljubljani obiskovalca zbliža z uresničevanjem zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi, z upravljanjem lovišč, samoupravno organiziranjem tega področja, strokovnostjo ter družbeno in kulturno dejavnostjo lovcev.

Posebej je treba omeniti nekatere zanimivosti ljubljanske razstave. Lov in gojitev divjadi bosta predstavljena v delih naših grafikov, ki bodo izšla v študiji Lov in umetnost na Slovenskem. Prikazan bo razvoj lovskega orožja od 16. stoletja dalje, ki bo natančneje opisan v študiji Lovsko orožje na Slovenskem. Razstava nima le slovenskega pomena, ampak ima širši značaj. Sodeluje mednarodni svet za lovstvo in ohranitev divjadi in lovske organizacije Avstrije in Italije ter lovske organizacije zamejskih Slovencev: Klub prijateljev lova iz Celovca in Društvo slovenskih lovcev Julijske Krajine iz Doberdoba. Poseben del razstave bo posvečen Josipu Brozutu in Edvardu Kardelju, velikima prijateljema lova in narave. Razstavljene bodo tudi trofeje, uplenjene od leta 1971 dalje. Skupno jih bo 1576, mnoge med njimi pa imajo laskave naslove prvakov, nagrajene s kolajnami in priznanji. Nekaterne naše trofeje so med vodilnimi trofejama sveta.

V Ljubljani bo v času razstave lovška medpokrajinska konferenca, zasedanje predsedstva Lovske zveze Jugoslavije in seja komisije za trofeje mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi.

J. Košnjek

-jk

Škofja Loka – Ob Zihertovih dnevih, ki so letos prvič tekli v Škofji Loki, je bila v Alpetourovi predavalnici odprta razstava Publicistična dela Borisa Ziherta. Pripravili so jo Narodna univerzitetna knjižnica iz Ljubljane, Marksistični center pri CK ZKS in Skupščina občine Škofja Loka, vodstvo razstavi pa je preskrbela škofojloška knjižnica. – Foto: F. Perdan

Žirovci so praznovali Prizadevnost prinaša uspehe

Žirovci so tudi letošnji krajevni praznik proslavili z velikimi delovnimi uspehi – Zgrajena je primarna in del sekundarne kanalizacije in čistilna naprava

Sobotno proslavo ob krajevnem prazniku Žirov so začeli godbeniki pihalnega orkestra Alpina. – Foto: F. Perdan

Z odkritjem spomniškega obeležja na Selakovi hiši v Jarčji dolini pod Mrzlim vrhom, kjer je bila med narodnoosvobodilno borbo rejezna kurirska postaja G-36, so se sklenile prireditve ob prazniku krajevne skupnosti Žiri. Kurirska postaja pri Selaku je bila ustanovljena v začetku leta 1944 in je delovala vse do konca vojne. Vzdrževala je zvezo med Poljansko dolino, Žirimi in Cerknim in je bila del široko razporedene kurirske mreže na Gorenjskem.

Prireditve ob žirovskem krajevnem prazniku so trajale ves teden, ko se v najrazličnejših tekmovanjih pomerili športniki, osrednja proslava pa je bila v soboto dopoldne, ko so na slavnostni seji skupščine pregledali delo zadnjega leta in podelili priznanja najbolj aktivnim krajanom, potem pa so odprli čistilno napravo ob Sori. Hkrati so proslavili tudi 35-letnico delovanja kulturno umetniškega društva Svoboda, ki ima svoje korenine v telovadnem društvu Sokol, ki je v Žireh začel leta 1905 in že tri leta kasneje so odprli svoj dom, ki je danes dom družbenih organizacij v Žireh. Organizacija ZRVS pa je razvila svoj prapor.

»Da je bila gospodarska in družbeno aktivnost v Žireh v preteklem letu zelo velika, pričajo veliki uspehi, ki smo jih dosegli pri gradnji primarne, sekundarne in ulične kanalizacije, vodovoda in čistilne naprave,« je poudaril predsednik skup-

ščine krajevne skupnosti Tom Oblak. »Zgrajena je bila primarna kanalizacija, ki je za Žiri nujnost, samo zaradi novih gradenj, temveč tudi zaradi zdravja krajanov, ki Žiri ležijo na močvirnem svetu, kar nujno zahteva, da se odplake razlivajo. Izrednega pomena je tudi čistilna naprava, ki bo zadostovala leta 2000 in je skupaj z izgradnjo primarne kanalizacije veljala 40 milijonov dinarjev. Zgrajenih pa je bilo tudi več kot 4000 metrov ulične kanalizacije in hišnih priključkov, celotna mreža pa bo dolga čez 5000 metrov.«

Takoj po krajevnem prazniku so začeli graditi prvo fazo pihalnišča. Nujna je tudi gradnja smetišča, ker je sedanje smetišče treba zapreti. Zato bodo že letos začeli odvažati smeti na centralno deponijo v Škofjo Loko. Potrebna je obnova mostu na Lednici, velike investicije so v šolstvu, načrtovane je gradnja blagovnice, pošte in gradnja telefonije.

Vse to so obsežni načrti in velika dela je bilo opravljenega letos. To lahko uresničujejo le z izredno prizadevnostjo vseh krajanov. Žirovski delovne organizacije združujejo potrebe krajevnih skupnosti v tem srednjeročnem obdobju po 4,25 odstotka ali bruto osebnih dohodov krajanji pa plačujejo 2 odstotni doprprispevek. Razen tega pa so s pri gradnji primarne kanalizacije opravili več kot 3000 prostovoljnih delovnih ur.

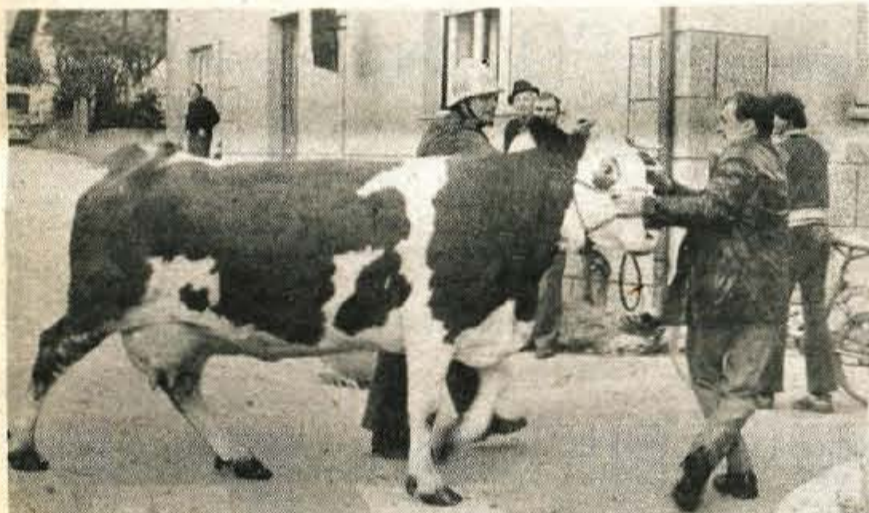
L. Bogataj

Največja letošnja pridobitev je izgradnja primarne kanalizacije s čistilno napravo. – Foto: F. Perdan

Najprej je treba pomagati ljudem

Tudi živino so uspeli spraviti iz »gorečega« hleva

Izhodišča znana

V Kranjski občini so pripravili obširno brošuro s programi aktivnosti v letošnji akciji Nič nas ne sme presenetiti – Sodelovanje vseh družbenih dejavnikov

KRANJ – Delovna skupina za pripravo in izvedbo letošnje akcije Nič nas ne sme presenetiti, ki jo je imenovalo predsedstvo občinske konference SZDL, je že opravila pomembno nalogo. Izdala je posebno brošuro s programom aktivnosti akcije NNP v kranjski občini. V njej je akcija celovito obdelana, kar daje materialu še posebno vrednost, saj se bo na njeni osnovi in na osnovi svojih programov vsak znal ponašati v letošnji akciji, ki bo zaključena prihodnje leto.

Brošura vsebuje pomembno gradivo. Uvodoma so navedeni ugotovitve in zaključki lanske akcije Nič nas ne sme presenetiti, ki so tudi ena od osnov za programiranje letošnje akcije. Obilo izkušenj je imamo in zato lanaskih pomanjkljivosti ne bi smeli ponavljati. V brošuri nato sledijo izhodišča in cilji letošnje akcije, nato pa so objavljeni konkretni in z roki dopolnjeni programi družbenopolitičnih organizacij, skupščine in njenega izvršnega sveta, sekretariata za ljudsko obrambo, civilne zaščite, sekretarita za notranje zadeve, postaje milice, sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter interesnih skupnosti družbenih dejavnosti ter gospodarstva.

V brošuri je posebej opredeljeno obveščanje in sodelovanje med nosilci akcije naslovljeno, posebej obširno pa je poglavje o programih aktivnosti družbenih organizacij in društev od gasilcev do lovcev.

Letošnja akcija Nič nas ne sme presenetiti ima nekaj glavnih ciljev. Mora biti politično mobilizacijska in množična, prispevati mora k podružabljanju ljudske obrambe in družbene samozasčite. Tržišče aktivnosti bo na razvijanju in usposabljanju narodne zaščite, na praktičnem usposabljanju in vodenju protiočlopne, protidesantne in protizračne obrambe ter na usposabljanju najodgovornejših organov in vodstev na področju ljudske obrambe in družbene samozasčite. Tržišče aktivnosti bo tudi na usmerjanju mladih v vojaške poklice, na izpopolnjevanju sistema mobilizacije, na oblikovanju in izpopolnjevanju obrambnih načrtov in na vključevanju vseh komponent odpora v obrambo in v sodelovanje z oboroženimi silami. Po krajevnih skupnostih se bodo vrstile izobraževalne oblike. Program zanj je tudi že nared, vključenih pa bo čim več delovnih ljudi in občanov.